UKNF | URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

RAPORT O STANIE SEKTORA UBEZPIECZEŃ PO III KWARTAŁACH 2020 ROKU

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Warszawa, styczeń 2021 r.

Autorzy - pracownicy Departamentu Nadzoru Ubezpieczeniowego i Monitorowania Ryzyk

Słowa kluczowe: ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ, ZAKŁADY REASEKURACJI, WYPŁACALNOŚĆ

Wstęp

W raporcie zaprezentowano podstawowe informacje dotyczące wyników finansowych sektora ubezpieczeń na koniec III kwartałów 2020 roku, zagregowane na podstawie dodatkowych kwartalnych sprawozdań finansowych i statystycznych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji. Przedstawiono również podstawowe tendencje zaobserwowane w sektorze ubezpieczeń w ciągu tego okresu i podjęto próbę wyjaśnienia i uzasadnienia zidentyfikowanych zmian.

Początkowe rozdziały raportu – dotyczące przychodów i kosztów oraz wyników działalności zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, jak również informacja o pozycjach bilansowych – zostały opracowane na podstawie sprawozdawczości dla celów rachunkowości, natomiast rozdział dotyczący wypłacalności zakładów ubezpieczeń opracowany został na podstawie sprawozdawczości dla celów wypłacalności.

SPIS TREŚCI

WSTĘP 2

1. PODMIOTY RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO 4

2. PRZYCHODY I KOSZTY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 6

2.1. PRZYCHODY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 6

2.1.1. PRZYCHODY Z TYTUŁU SKŁADKI PRZYPISANEJ BRUTTO 6

2.1.1.1. ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE (DZIAŁ I) 7

2.1.1.2. ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ POZOSTAŁYCH OSOBOWYCH I MAJĄTKOWYCH (DZIAŁ II) 9

2.2. KOSZTY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 11

2.2.1. ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA WYPŁACONE 12

2.2.2. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ 15

2.3. WYNIKI ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 18

2.3.1. WYNIK TECHNICZNY 18

2.3.2. WYNIK FINANSOWY NETTO 22

3. BILANS ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 25

3.1. AKTYWA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 25

3.1.1. LOKATY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 26

3.2. PASYWA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 27

3.2.1. KAPITAŁY WŁASNE ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 28

3.2.2. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE BRUTTO 30

4. WYPŁACALNOŚĆ ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 32

4.1. STRUKTURA ŚRODKÓW WŁASNYCH 32

4.2. STRUKTURA RYZYKA WEDŁUG KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI 33

4.3. WSKAŹNIKI WYPŁACALNOŚCI 36

SPIS TABEL 38

SPIS WYKRESÓW 39

1. Podmioty rynku ubezpieczeniowego

Na koniec III kwartałów 2020 roku zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej w Polsce posiadało 60 krajowych zakładów ubezpieczeń/reasekuracji, w tym 27 zakładów ubezpieczeń działu I (ubezpieczenia na życie) i 32 zakłady ubezpieczeń działu II (pozostałe ubezpieczenia osobowe i ubezpieczenia majątkowe) oraz 1 zakład reasekuracji.

Na dzień 30 września 2020 r. sprawozdania finansowe i statystyczne przekazało 58 zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, w tym 25 zakładów działu I i 33 zakłady działu II.

Na krajowym rynku ubezpieczeń przeważa kapitał zagraniczny i jako dominujący występuje w 17 zakładach działu I oraz w 20 zakładach działu II.

Najważniejsze wydarzenia w okresie III kwartałów 2020 roku:

W dniu 2 stycznia 2020 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowano nową spółkę - **CONCORDIA POLSKA T.U. S.A.**, która powstała po przekształceniu (demutualizacji) Concordii Polska TUW w spółkę akcyjną.

W dniu 17 kwietnia 2020 roku KNF wydała decyzję zatwierdzającą przeniesienie całości portfela ubezpieczeń **MACIF ŻYCIE TUW** do **SALTUS TU na ŻYCIE S.A.** W dniu 21 kwietnia 2020 roku KNF wydała decyzję zatwierdzającą zmianę statutu Towarzystwa dotyczącą zmiany nazwy i siedziby zakładu. W dniu 21 maja 2020 roku KRS wydał postanowienie o zmianie nazwy MACIF ŻYCIE TUW na **AMERIGO ŻYCIE TUW**.

W dniu 29 czerwca 2020 roku KNF wydała decyzję zezwalającą na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w dziale I, w pięciu grupach ubezpieczeń, przez **CA ŻYCIE TU S.A**. Rejestracja nowo powstałej spółki w KRS nastąpiła w dniu 16.07.2020 roku.

W dniu 1 lipca 2020 roku zakład **POLSKI GAZ TUW na ŻYCIE** dokonał sprzedaży pierwszej umowy ubezpieczenia i tym samym rozpoczął działalność ubezpieczeniową.

W dniu 15 lipca 2020 roku KNF poinformowała o braku sprzeciwu wobec zamiaru rozwiązania **AMERIGO ŻYCIE TUW**. W dniu 05.08.2020 roku zakład złożył w KRS wniosek w sprawie dobrowolnej likwidacji Towarzystwa.

W dniu 17 września 2020 roku KNF wydała decyzje o braku sprzeciwu wobec nabycia akcji zakładów **AXA UBEZPIECZENIA TUiR S.A.** i **AXA ŻYCIE TU S.A.** przez **UNIQA Österreich Versicherungen AG** oraz pośrednio przez **UNIQA Insurance Group AG**. Komisja wyznaczyła dzień 28 lutego 2021 roku jako termin, do którego powinno nastąpić nabycie akcji. W dniu 15 października 2020 roku UNIQA Österreich Versicherungen AG nabyła wszystkie akcje

w kapitale zakładowym AXA UBEZPIECZENIA TUiR S.A. i AXA ŻYCIE TU S.A. uprawniające do 100% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy[1].

W dniu 28 września 2020 roku w KRS zarejestrowano likwidację TUW MEDICUM pod nazwą **TUW MEDICUM w likwidacji**.

Najważniejsze wydarzenia po III kwartałach 2020 roku:

W dniu 16 listopada 2020 roku nastąpiła rejestracja w KRS likwidacji AMERIGO ŻYCIE TUW pod nazwą **AMERIGO ŻYCIE TUW w likwidacji**.

W dniu 22 listopada 2020 roku zakład **CA ŻYCIE TU S.A.** dokonał sprzedaży pierwszej umowy ubezpieczenia i tym samym rozpoczął działalność ubezpieczeniową. Ponadto 1 grudnia 2020 r. nastąpiło przeniesienie portfela umów ubezpieczeń CALI Europe S.A. Oddział w Polsce do CA Życie TU S.A.

W dniu 14.12.2020 roku nastąpiło bezpośrednie zbycie akcji **AVIVA TU OGÓLNYCH S.A.** przez AGH (AVIVA GROUP HOLDINGS LIMITED) oraz bezpośrednie nabycie akcji AVIVA TU OGÓLNYCH S.A. przez AVIVA TUnŻ S.A., stanowiących 90% udziału w jej kapitale zakładowym, tj. w liczbie zapewniającej przekroczenie przez AVIVA TUnŻ S.A. bezpośrednio jednej drugiej ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu AVIVA TU OGÓLNYCH S.A. oraz jednej drugiej udziału w jej kapitale zakładowym, w wyniku czego **AVIVA TUnŻ S.A.** stała się jednostką bezpośrednio dominującą nad AVIVA TU OGÓLNYCH S.A.

[1] https://www.uniqa.pl/Integracja-z-AXA

2. Przychody i koszty zakładów ubezpieczeń

2.1. Przychody zakładów ubezpieczeń[2]

W trakcie III kwartałów 2020 roku zakłady ubezpieczeń uzyskały przychody w wysokości 61,56 mld zł. W strukturze przychodów zakładów ubezpieczeń dominują: składka przypisana brutto (75,55% przychodów ogółem) i przychody z lokat (8,71% przychodów ogółem) oraz niezrealizowane zyski z lokat (6,31% przychodów ogółem, a wraz z przychodami z lokat – 15,02% przychodów ogółem). Ogółem przychody zakładów ubezpieczeń były o 0,48 mld zł (tj. o 0,78%) mniejsze niż w analogicznym okresie 2019 roku.

2.1.1. Przychody z tytułu składki przypisanej brutto

Składka przypisana sektora ubezpieczeń wyniosła 46,51 mld zł

Na koniec III kwartałów 2020 roku składka przypisana brutto krajowych zakładów ubezpieczeń wyniosła 46,51 mld zł i była minimalnie (o 0,98%) niższa niż rok wcześniej. W dziale I składka przypisana brutto zmniejszyła się o 3,10%, a w dziale II była wyższa o 0,11%.

Wykres 1. Składka przypisana brutto w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł)

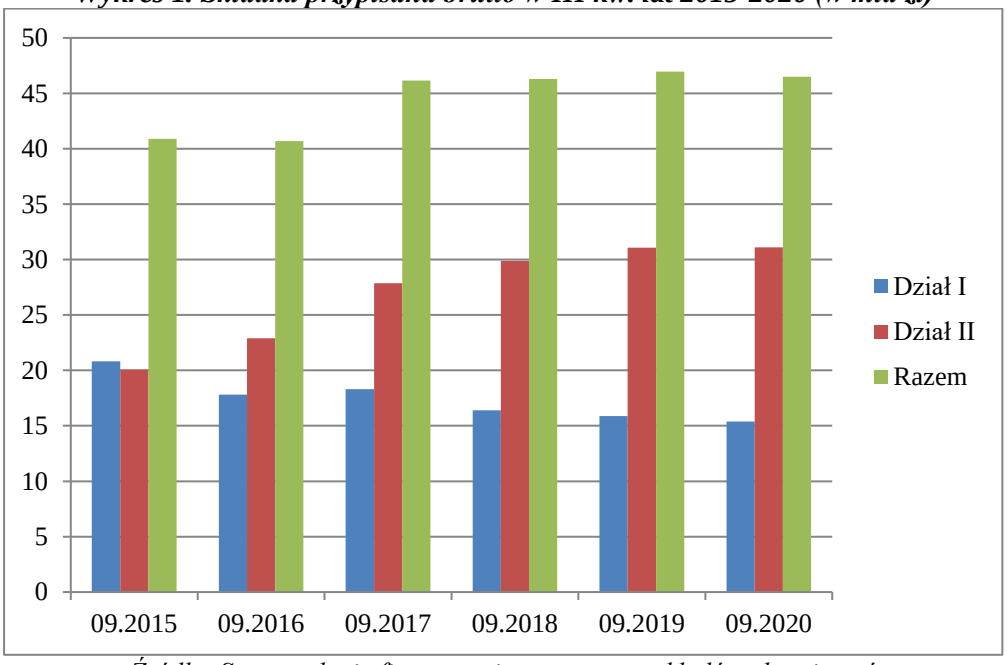

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

[2] Zakłady ubezpieczeń działu I i działu II oraz zakład reasekuracji działu II, dalej zwane zakładami ubezpieczeń. Wyniki zakładu reasekuracji PTR S.A. uwzględnione zostały w wynikach zakładów ubezpieczeń działu II.

2.1.1.1. Zakłady ubezpieczeń na życie (dział I)

Składka przypisana brutto zakładów ubezpieczeń na życie z działalności bezpośredniej na koniec III kwartałów 2020 roku wyniosła 15,39 mld zł i w porównaniu z analogicznym okresem 2019 r. była niższa o 0,49 mld zł.

Wśród grup ubezpieczeń działu I spadek składki przypisanej brutto wystąpił w grupie 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe[3]), gdzie składka zmniejszyła się o 0,80 mld zł, tj. o 15,60%, z poziomu 5,13 mld zł do poziomu 4,33 mld zł.

W pozostałych grupach ubezpieczeń na życie zaobserwowano wzrosty składki przypisanej brutto. Najwyższy wzrost, o 0,25 mld zł (o 5,28%), wystąpił w grupie 5 (ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe), z wartości 4,70 mld zł do wartości 4,95 mld zł.

■ Koncentracja sektora ubezpieczeń działu I

W dziale I udział w rynku mierzony wielkością składki przypisanej brutto pięciu największych zakładów ubezpieczeń na koniec I półrocza 2020 roku wyniósł 68,90% i był o 2,56 pkt proc. wyższy niż rok wcześniej.

Udział w rynku 5 największych zakładów działu I wyniósł 68,90%

Tabela 1. Zakłady ubezpieczeń działu I o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w III kw. 2019 i 2020 r.

Lp.	Zakład ubezpieczeń	09.2019	Zakład ubezpieczeń	09.2020
1	PZU ŻYCIE SA	39,98%	PZU ŻYCIE SA	42,35%
2	AVIVA TUnŻ S.A.	8,85%	AVIVA TUnŻ S.A.	9,27%
3	NATIONALE-NEDERLANDEN TUnŻ S.A	7,10%	NATIONALE-NEDERLANDEN TUnŻ S.A.	7,90%
4	OPEN LIFE TU ŻYCIE S.A.	5,78%	TUnŻ WARTA S.A.	4,73%
5	TUnŻ WARTA S.A.	4,63%	COMPENSA TU na ŻYCIE S.A. VIG	4,66%
	Razem:	**66,34%**	**Razem:**	**68,90%**

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

[3] Zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej **grupę 3 działu I** stanowią ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, **dalej zwane ubezpieczeniami na życie związanymi z UFK.**

■ Struktura ubezpieczeń bezpośrednich działu I

W strukturze ubezpieczeń działu I przeważały ubezpieczenia z grupy 1, stanowiące 38,43% składki całego działu

W strukturze ubezpieczeń bezpośrednich działu I na koniec III kwartałów 2020 roku dominowały ubezpieczenia na życie (grupa 1), stanowiące 38,43% składki przypisanej brutto (wzrost o 1,51 pkt proc). Drugą pozycję zajmowały uzupełniające ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe (grupa 5), stanowiące 32,15% składki przypisanej brutto (zwiększenie udziału o 2,56 pkt proc). Na kolejnym miejscu, ze spadkiem w wysokości 4,17 pkt proc. znajdowały się ubezpieczenia grupy 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK), stanowiące 28,14% łącznej składki działu. Udział ubezpieczeń rentowych (grupa 4) i posagowych (grupa 2) pozostawał nieznaczny i wynosił odpowiednio: 0,75% i 0,53% składki przypisanej brutto działu I z ubezpieczeń bezpośrednich.

Wykres 2. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu I w III kw. lat 2015-2020

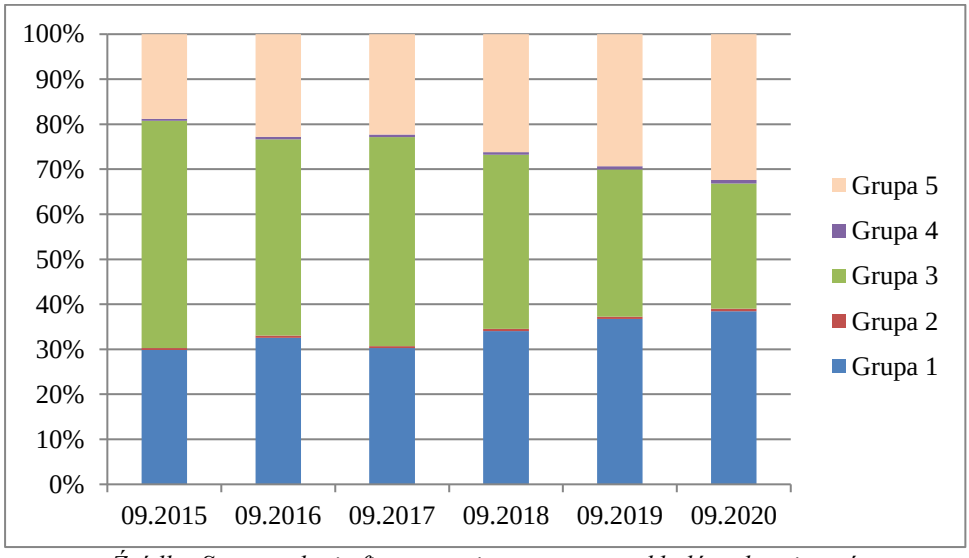

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Zakłady ubezpieczeń na życie na koniec III kwartałów 2020 roku uzyskały składkę przypisaną brutto z tytułu ubezpieczeń grupowych w wysokości 6,42 mld zł, a z tytułu ubezpieczeń indywidualnych w wysokości 8,97 mld zł.

W stosunku do analogicznego okresu 2019 r. składka z tytułu ubezpieczeń grupowych nieznacznie wzrosła – o 0,10 mld zł, a z ubezpieczeń indywidualnych zmniejszyła się o 0,60 mld zł. Wzrost składki grupowej w badanym okresie wykazało 14 zakładów ubezpieczeń na życie, a 10 zakładów odnotowało spadek składki indywidualnej.

Spośród 25 zakładów ubezpieczeń działu I, 10 zakładów (podobnie jak w okresie poprzednim) posiadało przekraczający 50% udział składki z ubezpieczeń grupowych w całym portfelu ubezpieczeń.

Składka przypisana brutto z tytułu wpłat jednorazowych za III kwartały 2020 r. osiągnęła poziom 2,60 mld zł i zmniejszyła się w stosunku do analogicznego okresu

2019 r. o 0,82 mld zł. Natomiast składka płacona okresowo wyniosła w badanym okresie 12,79 mld zł i zwiększyła się o 0,32 mld zł. Spadek składki opłacanej jednorazowo w stosunku do III kwartałów 2019 r. wykazało 12 zakładów ubezpieczeń na życie.

Tylko 4 zakłady ubezpieczeń działu I posiadały przekraczający 50% udział składek jednorazowych w całym portfelu ubezpieczeń (6 w okresie poprzednim).

2.1.1.2. Zakłady ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych (dział II)

Wysokość składki przypisanej brutto zakładów ubezpieczeń działu II na koniec III kwartałów 2020 roku wyniosła 31,11 mld zł i w porównywaniu ze składką osiągniętą w III kwartałach 2019 r. była wyższa o 0,03 mld zł (o 0,11%).

Wzrost składki przypisanej brutto z działalności bezpośredniej w stosunku do okresu porównawczego 2019 r. odnotowano w jedenastu grupach ubezpieczeń działu II. Największy przyrost składki miał miejsce w grupie 8 (ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami, obejmujące szkody rzeczowe nieujęte w grupach 3-7), o 0,25 mld zł, tj. o 9,93%, do wartości 2,81 mld zł. W grupie 9 (ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych, jeżeli nie zostały ujęte w grupie 3 - 7) składka przypisana brutto wzrosła o 0,11 mld zł, tj. o 4,40%, do poziomu 2,53 mld zł.

Spadek składki przypisanej brutto z działalności bezpośredniej w stosunku do okresu porównawczego 2019 r. odnotowano w siedmiu grupach ubezpieczeń działu II. Największe zmniejszenie składki miało miejsce w grupie 10 (OC komunikacyjne), o 0,33 mld zł, tj. o 2,93%, do wartości 10,92 mld zł, choć udział tych ubezpieczeń i tak jest najwyższy i wynosi 37,58% składki całego działu. W grupie 2 (ubezpieczenia choroby) składka ubezpieczeniowa brutto była mniejsza o 0,19 mld zł, tj. o 25,11% i wyniosła 0,56 mld zł. Wartość składki w grupie 16 (ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych) była mniejsza o 0,14 mld zł, tj. o 20,51% i była równa 0,56 mld zł.

W ramach reasekuracji czynnej wysokość składki przypisanej brutto zakładów ubezpieczeń majątkowych wyniosła 2,06 mld zł i była wyższa o 0,09 mld zł, tj. o 4,43% niż w analogicznym okresie 2019 r.

Wykres 3. Dynamika składki przypisanej brutto w poszczególnych grupach działu II w III kw. 2019 i 2020 r.

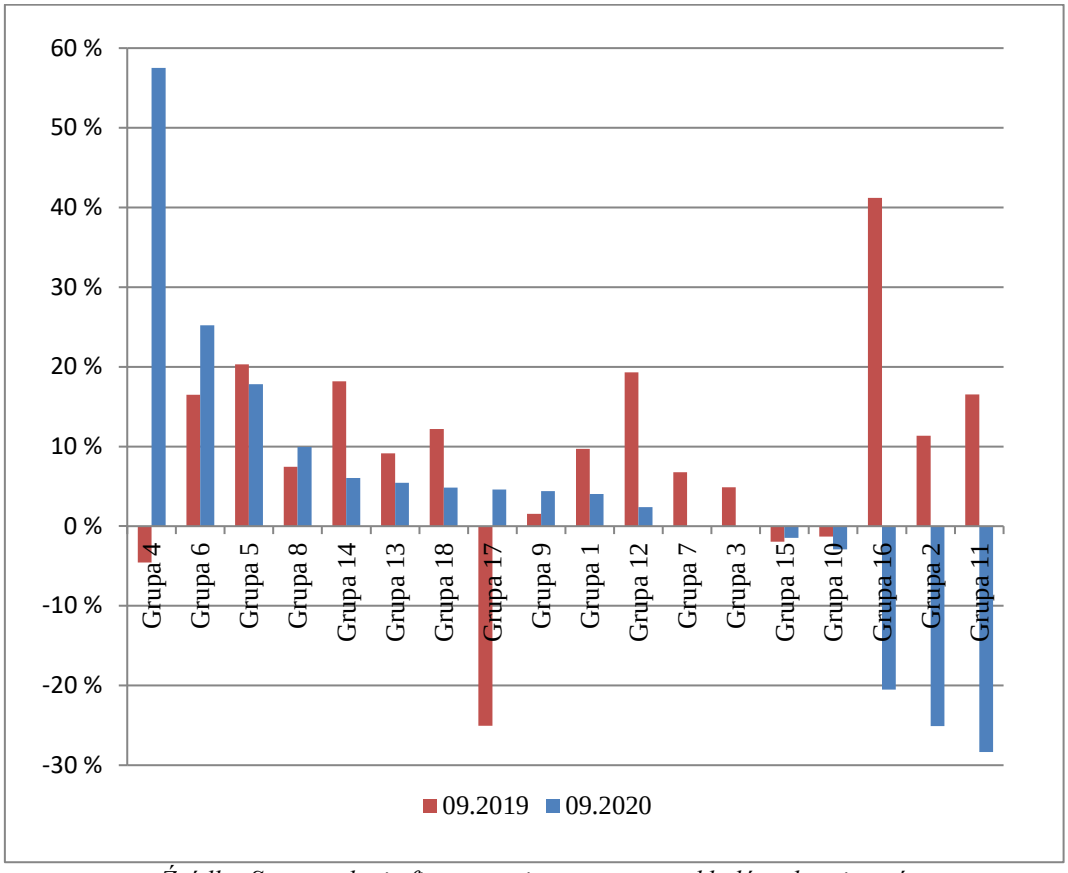

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Koncentracja sektora ubezpieczeń działu II

Na koniec III kwartałów 2020 r. udział w rynku, mierzony wielkością składki przypisanej brutto 5 największych zakładów ubezpieczeń działu II wyniósł 68,50%, co stanowiło spadek o 0,86 pkt proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2019 r.

Udział w rynku 5 największych zakładów ubezpieczeń działu II wynosi 68,50%

Tabela 2. Zakłady ubezpieczeń działu II o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w III kw. 2019 i 2020 r.

Lp.	Zakład ubezpieczeń	09.2019	Zakład ubezpieczeń	09.2020
1	PZU SA	30,23%	PZU SA	28,97%
2	STU ERGO HESTIA SA	15,19%	STU ERGO HESTIA SA	15,33%
3	TUiR WARTA S.A.	14,37%	TUiR WARTA S.A.	14,88%
4	TUiR ALLIANZ POLSKA S.A.	4,91%	AXA UBEZPIECZENIA TUiR S.A.	4,89%
5	AXA UBEZPIECZENIA TUiR S.A.	4,66%	COMPENSA TU S.A. VIG	4,43%
	Razem	**69,35%**	**Razem**	**68,50%**

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Struktura ubezpieczeń bezpośrednich działu II

W strukturze ubezpieczeń bezpośrednich działu II dominowały ubezpieczenia komunikacyjne stanowiące łącznie 59,64% składki całego działu

W strukturze pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych bezpośrednich na koniec III kwartałów 2020 r. dominowały ubezpieczenia komunikacyjne (grupa 3 i 10), stanowiące łącznie 59,64% składki przypisanej brutto działu II z działalności bezpośredniej, przy czym udział grupy 10 (OC komunikacyjne) wyniósł 37,58%, natomiast grupy 3 (auto-casco) – 22,06%. Udział ubezpieczeń komunikacyjnych w składce przypisanej brutto całego działu zmniejszył się o 1,04 pkt proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2019 r. Drugą pozycję zajmowały ubezpieczenia majątkowe (grupa 8 i 9), które stanowiły łącznie 18,38% składki (wzrost udziału w składce całego działu o 1,27 pkt proc.). Na kolejnych miejscach znajdowały się ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe (grupa 1 i 2) o udziale 6,44% (spadek o 0,46 pkt proc.), następnie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (grupy 11, 12 i 13) o udziale 6,38% (wzrost o 0,33 pkt proc.) oraz ubezpieczenia finansowe (grupa 14, 15, 16) o udziale 4,46%, gdzie nastąpiło zmniejszenie udziału w składce całego działu o 0,43 pkt proc.

Wykres 4. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu II w III kw. lat 2015-2020

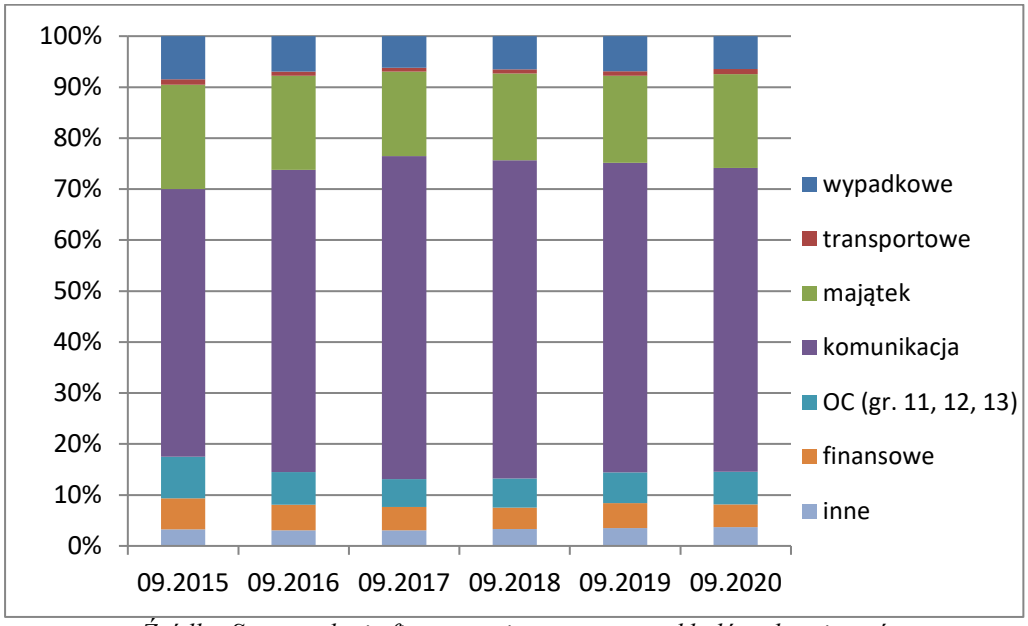

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.2. Koszty zakładów ubezpieczeń

Łączne koszty zakładów ubezpieczeń w III kwartałach 2020 roku wyniosły 56,34 mld zł. W strukturze kosztów dominowały odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto (52,26% łącznych kosztów) oraz łączne koszty akwizycji i koszty administracyjne (22,73% łącznych kosztów). Ogółem koszty zakładów ubezpieczeń były o 0,29 mld zł (0,52%) większe niż w analogicznym okresie 2019 roku.

2.2.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone

Główną pozycję kosztów zakładów ubezpieczeń stanowiły koszty odszkodowań i świadczeń wynikających z umów ubezpieczenia. W III kwartałach 2020 roku zakłady ubezpieczeń wypłaciły w ujęciu brutto 29,44 mld zł odszkodowań i świadczeń wraz z kosztami likwidacji szkód i windykacji regresów. W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku wartość ta zmniejszyła się o 1,23 mld zł, czyli o 4,00%, na co wpływ miał spadek w dziale ubezpieczeń na życie, gdyż w dziale ubezpieczeń osobowych i majątkowych nastąpił niewielki wzrost wypłaconych odszkodowań i świadczeń.

Wykres 5. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł)

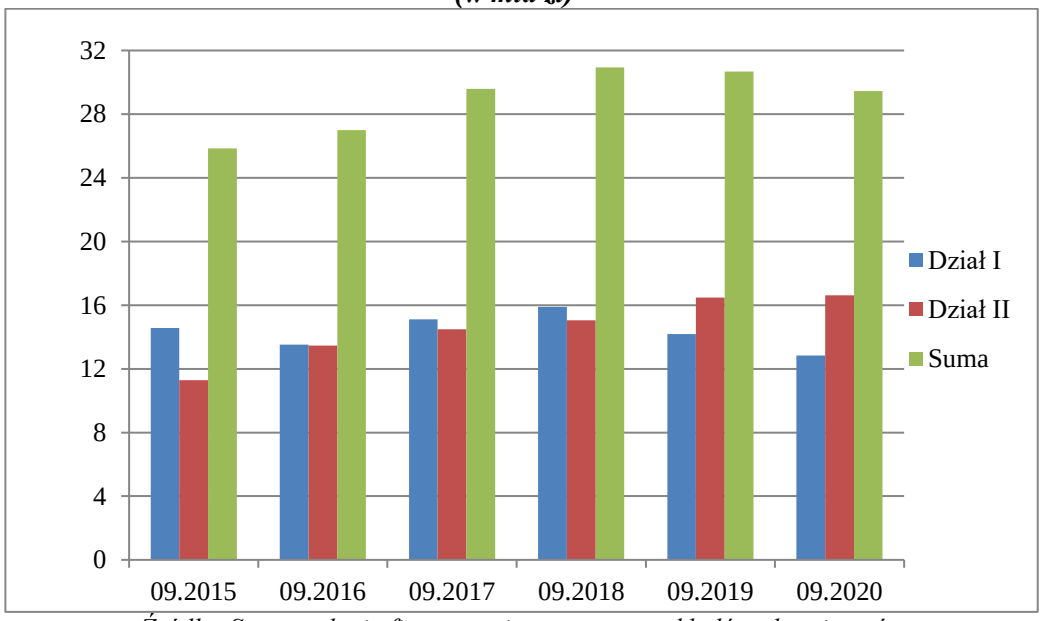

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Zakłady ubezpieczeń na życie

W dziale I w okresie III kwartałów 2020 roku wypłacone zostały odszkodowania i świadczenia brutto w wysokości 12,83 mld zł (43,57% łącznych świadczeń brutto sektora ubezpieczeń), co stanowi kwotę o 1,36 mld zł, tj. o 9,58% niższą niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Wartość wypłaconych odszkodowań i świadczeń w dziale I spadła o 9,58%

Z punktu widzenia poszczególnych grup ubezpieczeń spadek wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto spowodowany był niższymi wypłatami w grupie 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK) – o 1,21 mld zł, tj. o 15,76%, z poziomu 7,67 mld zł do poziomu 6,46 mld zł oraz w grupie 5 (ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe) – o 0,16 mld zł, tj. o 8,10%, z poziomu 1,99 mld zł do poziomu 1,83 mld zł.

Niewielki wzrost wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych nastąpił w grupie 1 (ubezpieczenia na życie) – o 0,01 mld zł (8,19 mln zł) oraz w grupie 4 (ubezpieczenia rentowe) – o 0,004 mld zł (3,88 mln zł).

W strukturze odszkodowań i świadczeń wypłaconych z działalności bezpośredniej w dziale I udział grupy 3 wyniósł 50,37%, grupy 1 – 34,22%, zaś grupy 5 – 14,23%.

Wykres 6. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według grup ubezpieczeń działu I w III kw. lat 2015-2020

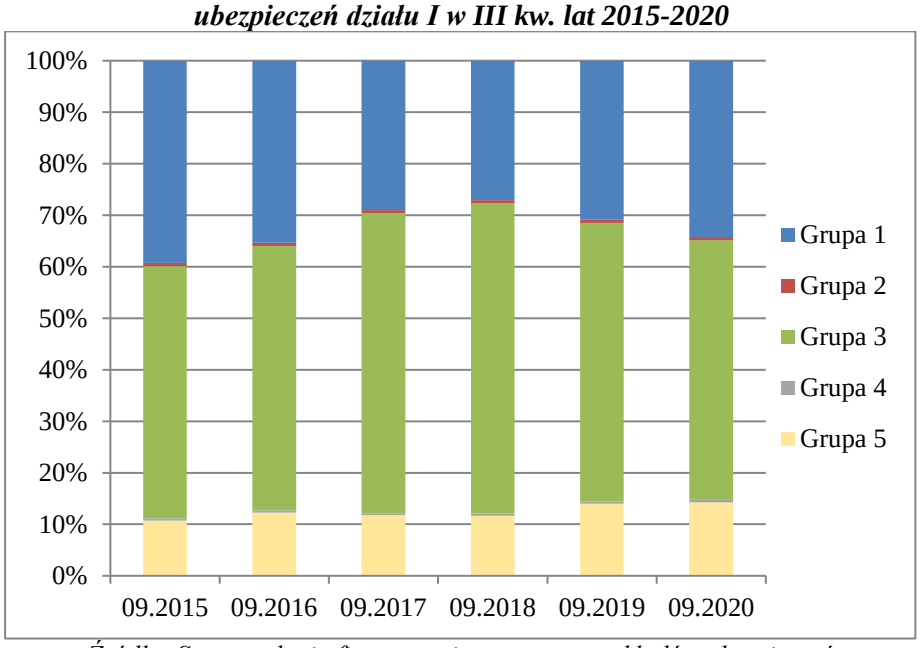

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Spadek wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w porównaniu z III kwartałami 2019 roku odnotowano w 18 zakładach ubezpieczeń działu I, zaś wzrost w 6 zakładach tego działu.

■ Zakłady ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych

W dziale II w ciągu III kwartałów 2020 roku wypłacone zostały odszkodowania i świadczenia brutto w wysokości 16,61 mld zł (56,43% łącznych świadczeń brutto sektora ubezpieczeń), co stanowi kwotę o 0,13 mld zł, tj. o 0,79% wyższą niż w ubiegłym roku.

Wartość wypłaconych odszkodowań i świadczeń w dziale II wzrosła o 0,79%

Najwyższe odszkodowania i świadczenia działu II wypłacono z tytułu ubezpieczeń komunikacyjnych, czyli grupy 10 (OC komunikacyjne) – 6,62 mld zł oraz grupy 3 (auto-casco) – 4,06 mld zł. Udział obu grup w odszkodowaniach i świadczeniach z tytułu działalności bezpośredniej działu II jest znaczący – dla grupy 10 wyniósł 42,58%, zaś dla grupy 3 – 26,12%.

Spadek wypłaconych odszkodowań i świadczeń brutto dotyczył dziewięciu grup ubezpieczeń, w tym największy odnotowano w grupie 10 (OC komunikacyjne) – o 0,38 mld zł, tj. 5,40%, z kwoty 7,00 mld zł do kwoty 6,62 mld zł.

Wzrost wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto dotyczył dziewięciu grup ubezpieczeń, a największy miał miejsce w grupie 9 (ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych) – o 0,32 mld zł, tj. 29,83% (z kwoty 1,08 ml zł do kwoty 1,40 mld zł).

Wykres 7. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według typów ubezpieczeń działu II w III kw. lat 2015-2020

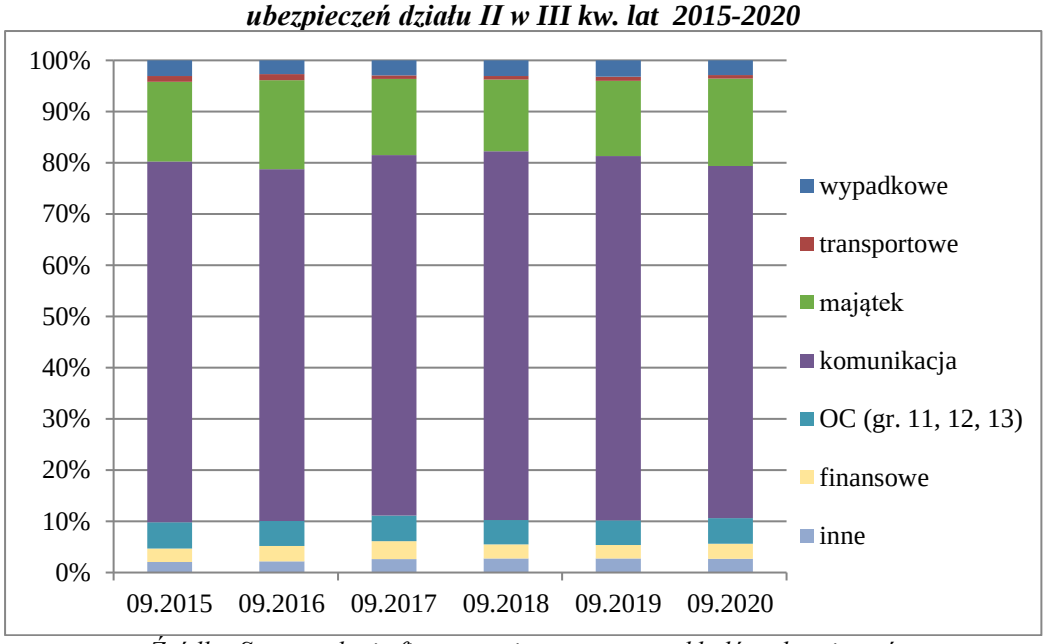

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Wzrost wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w porównaniu z III kwartałami 2019 r. odnotowano w 17 zakładach ubezpieczeń działu II, a spadek w 16 zakładach tego działu.

■ Wskaźnik szkodowości na udziale własnym

Wskaźnik szkodowości na udziale własnym informuje, jaką część składki zarobionej zakład ubezpieczeń przeznacza na wypłatę odszkodowań i świadczeń powiększonych o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia.

Zakłady ubezpieczeń działu II na wypłatę odszkodowań i świadczeń przeznaczyły 60,52% składki zarobionej na udziale własnym

Wskaźnik szkodowości na udziale własnym działu II w okresie III kwartałów 2020 r. spadł w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku z 62,17% do 60,52%, tj. o 1,64 pkt proc. Oznacza to, iż zakłady ubezpieczeń tego działu przeznaczyły na wypłatę odszkodowań i świadczeń powiększonych o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia 60,52% składki zarobionej na udziale własnym.

Kształtowanie się wskaźnika szkodowości w poszczególnych grupach ubezpieczeń przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Kształtowanie się wskaźnika szkodowości na udziale własnym w poszczególnych grupach działu II w III kw. 2019 i 2020 r.

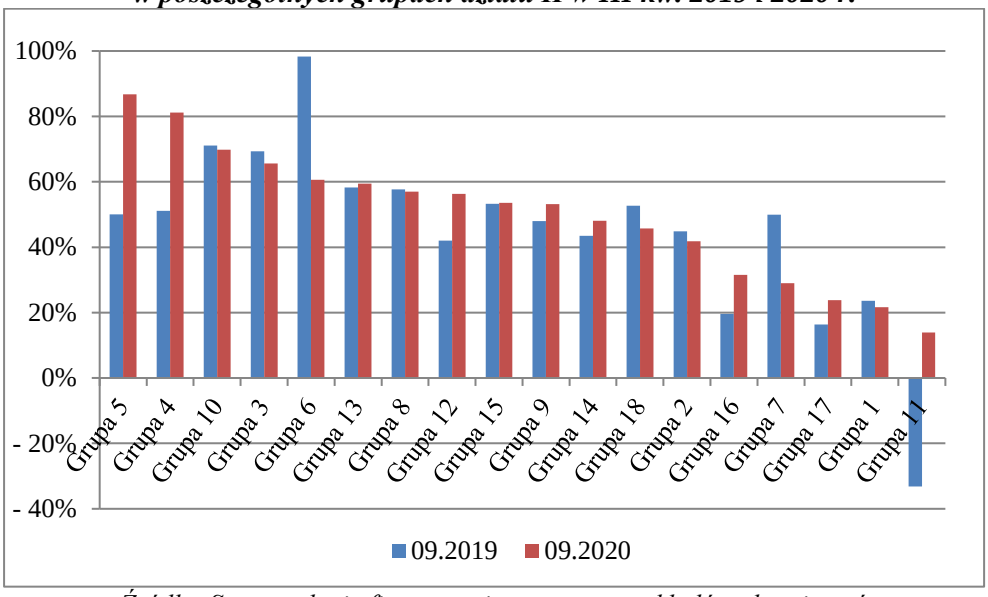

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.2.2. Koszty działalności ubezpieczeniowej

Koszty działalności ubezpieczeniowej wzrosły o 3,78%

Znaczącą pozycję wśród kosztów zakładów ubezpieczeń zajmują koszty działalności ubezpieczeniowej, które obejmują koszty akwizycji, koszty administracyjne oraz prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów (jako pomniejszenie kosztów akwizycji i administracyjnych).

W ciągu III kwartałów 2020 roku koszty działalności ubezpieczeniowej, po uwzględnieniu otrzymanych prowizji reasekuracyjnych, osiągnęły wartość 11,27 mld zł, co oznacza wzrost w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 3,02%, tj. o 0,33 mld zł.

Zakłady ubezpieczeń poniosły na swoją działalność koszty w wysokości blisko 27,45 zł z każdych 100 zł składki

Zakłady ubezpieczeń poniosły na swoją działalność koszty w wysokości blisko 27,45 zł z każdych 100 zł składki zarobionej na udziale własnym (ok. 26,84 zł w III kwartałach 2019 r.). W ubezpieczeniach na życie koszty wyniosły ok. 24,48 zł na 100 zł składki (ok. 23,76 zł w III kwartałach 2019 r.), natomiast w ubezpieczeniach pozostałych osobowych i majątkowych ok. 29,19 zł na 100 zł składki (ok. 28,76 zł w III kwartałach 2019 r.).

Łącznie koszty administracyjne i akwizycji poniesione przez zakłady ubezpieczeń w III kwartałach 2020 r. wyniosły 12,81 mld zł i w porównaniu z III kwartałami 2019 roku wzrosły o 2,71%, tj. o 0,34 mld zł.

Wykres 9. Koszty działalności ubezpieczeniowej w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł)

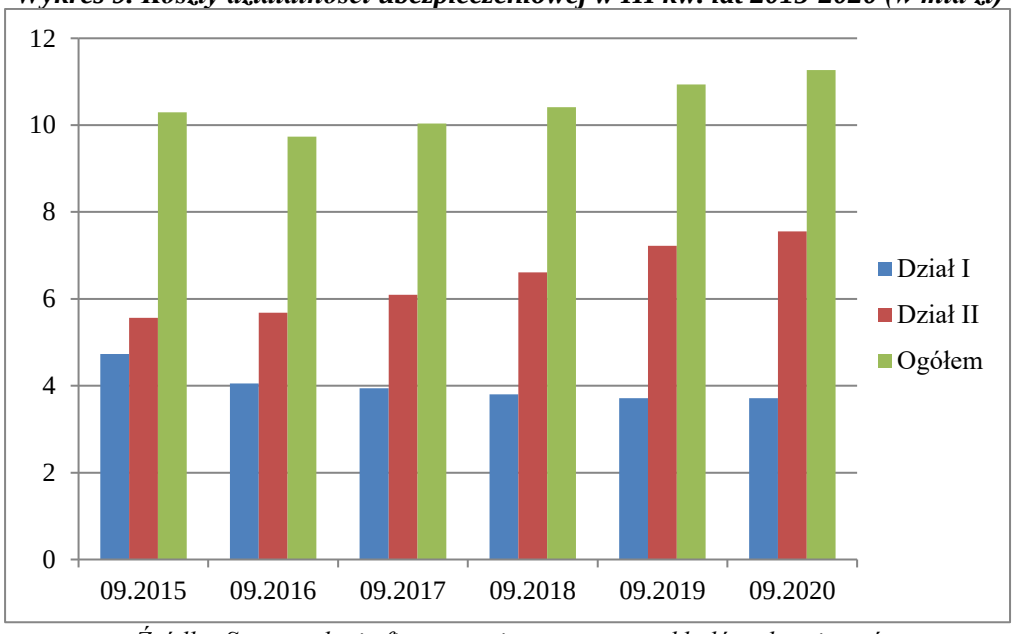

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Koszty akwizycji obejmują m.in. wszelkie koszty związane z zawieraniem i odnawianiem umów ubezpieczenia (np. prowizje agencyjne, koszty badań lekarskich, koszty ekspertyz).

W trakcie III kwartałów 2020 roku koszty akwizycji w zakładach ubezpieczeń ogółem osiągnęły kwotę 9,94 mld zł i były wyższe o 2,10% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku (wzrost o 0,20 mld zł z kwoty 9,73 mld zł). Koszty akwizycji łącznie stanowiły 21,37% składki przypisanej brutto sektora ubezpieczeń.

- Koszty akwizycji w dziale I wyniosły 2,53 mld zł (spadek o 0,04 mld zł (44,02 mln zł), z kwoty 2,57 mld zł, tj. o 1,71% w stosunku do III kwartałów 2019 r.) i stanowiły 16,43% składki przypisanej brutto działu I.
- Koszty akwizycji w dziale II wyniosły 7,41 mld zł (wzrost o 0,25 mld zł, z kwoty 7,16 mld zł, tj. o 4,86% w stosunku do III kwartałów 2019 r.) i stanowiły 23,81% składki przypisanej brutto działu II.

  Poniższy wykres prezentuje wskaźnik kosztów akwizycji jako procentowo wyrażony stosunek tych kosztów do składki przypisanej brutto.

Wykres 10. Kształtowanie się wskaźnika kosztów akwizycji w III kw. lat 2015-2020

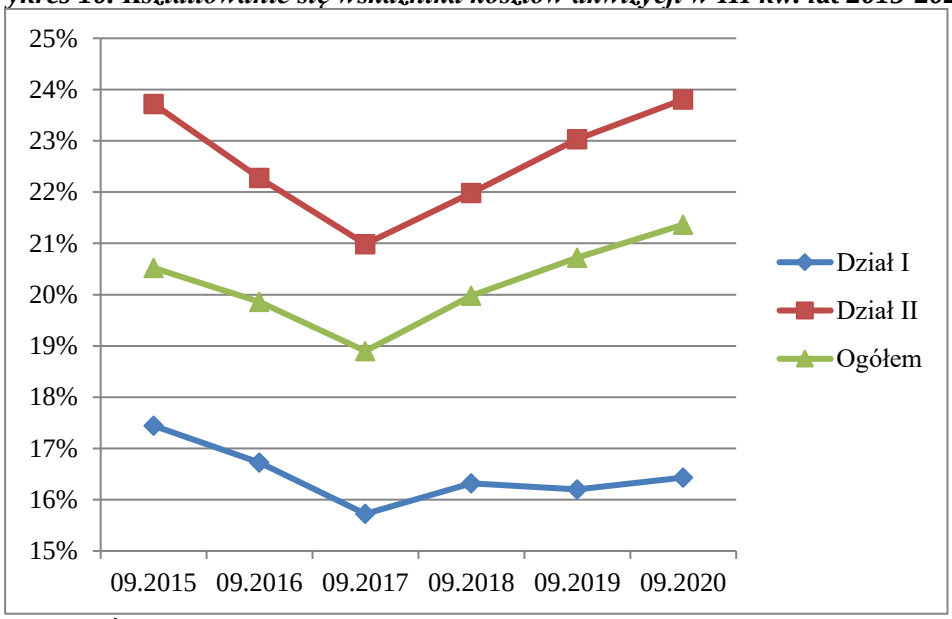

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Koszty administracyjne obejmują koszty zarządu i administracji oraz ogólne koszty dotyczące działalności ubezpieczeniowej, takie jak: koszty utrzymania biur, koszty usług obcych, wynagrodzenia, koszty zużycia energii itp.

Koszty administracyjne sektora ubezpieczeń w okresie III kwartałów 2020 roku wyniosły 2,87 mld zł i były wyższe o 4,89% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku (wzrost o 0,13 mld zł, z kwoty 2,74 mld zł). Koszty te ogółem stanowiły 6,17% składki przypisanej brutto całego sektora ubezpieczeń (5,83% w III kwartałach 2019 r.).

- Koszty administracyjne w dziale I wyniosły 1,24 mld zł (wzrost o 0,03 mld zł, z kwoty 1,21 mld zł, tj. o 2,80% w stosunku do III kwartałów 2019 r.), a ich udział w składce przypisanej brutto działu I wyniósł 8,08% (7,61% w III kwartałach 2019 r.).
- Koszty administracyjne w dziale II wyniosły 1,63 mld zł (wzrost o 0,10 mld zł, z kwoty 1,53 mld zł, tj. o 6,54% w stosunku do III kwartałów 2019 r.), a ich udział w składce przypisanej brutto działu II wyniósł 5,23% (4,91% w III kwartałach 2019 r.).

Poniższy wykres prezentuje wskaźnik kosztów administracji jako procentowo wyrażony stosunek tych kosztów do składki przypisanej brutto.

Wykres 11. Kształtowanie się wskaźnika kosztów administracyjnych w III kw. lat 2015-2020

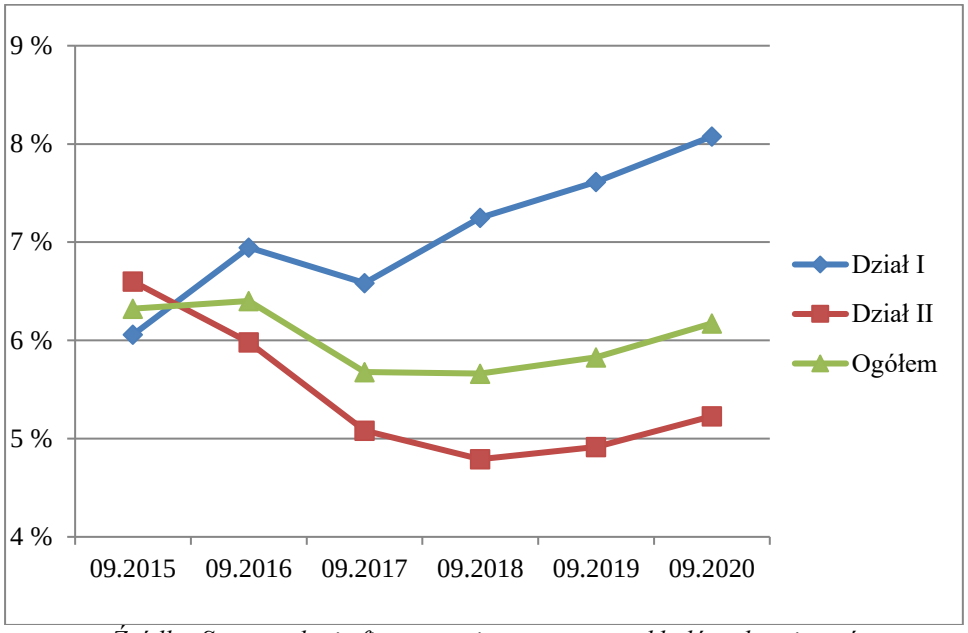

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.3. Wyniki zakładów ubezpieczeń

2.3.1. Wynik techniczny

Zysk techniczny sektora ubezpieczeń był wyższy o 9,0%

Na koniec III kwartałów 2020 roku zakłady ubezpieczeń odnotowały zysk techniczny na poziomie 5,08 mld zł, co oznacza wzrost o 9,0%, tj. o 0,42 mld zł w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku. Zarówno zakłady działu I, jak i działu II odnotowały wzrost zysku technicznego.

- W dziale ubezpieczeń na życie zysk techniczny wyniósł 2,72 mld zł, co oznacza wzrost o 6,94%, tj. o 0,18 mld zł w stosunku do III kwartałów 2019 r.
- W dziale ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych zysk techniczny wyniósł 2,36 mld zł, co oznacza wzrost o 11,47%, tj. o 0,24 mld zł w stosunku do III kwartałów 2019 r.

Wykres 12. Wynik techniczny w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł)

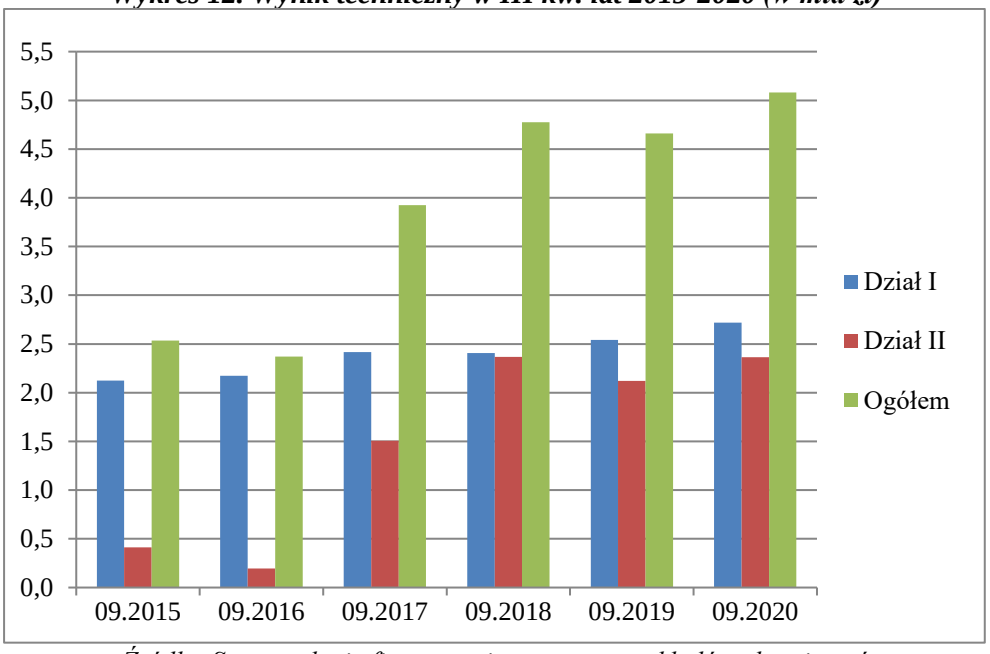

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Zakłady ubezpieczeń na życie

W dziale I nastąpił wzrost wyniku technicznego o 6,94%

W III kwartałach 2020 roku w dziale I nastąpił wzrost zysku technicznego o 6,94% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku.

Biorąc pod uwagę wyniki w poszczególnych grupach ubezpieczeń, na poprawę wyniku technicznego w dziale I w stosunku do III kwartałów 2019 roku wpłynął wzrost w grupie 5 (ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe) – o 0,35 mld zł (351,94 mln zł), tj. o 24,11%, (z 1,46 do 1,81 mld zł).

Wzrost wyniku technicznego w grupie 5 był przede wszystkim konsekwencją spadku wskaźnika świadczeń, na który złożyła się niższa kwota wypłaconych świadczeń przy jednoczesnym wzroście przychodów z tytułu składki przypisanej brutto. Niższa kwota wypłaconych świadczeń wynikała ze zmniejszenia liczby wypłat w grupie 5 w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. W związku z pandemią spadła liczba zgłoszonych roszczeń – odbyło się mniej zaplanowanych hospitalizacji, operacji chirurgicznych, skutki części mniej poważnych nieszczęśliwych wypadków nie były leczone w gabinetach lekarskich (w takich przypadkach klienci nie posiadali dokumentacji medycznej potwierdzającej NW).

We wszystkich pozostałych grupach działu I nastąpiło pogorszenie wyniku technicznego, w tym największe w grupie 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK) – o 0,11 mld zł (112,14 mln zł), tj. 28,66%, (z 0,39 mld zł do 0,28 mld zł) oraz w grupie 1 (ubezpieczenia na życie) – o 0,05 mld zł (47,00 mln zł), tj. o 7,27%, (z 0,65 mld zł do 0,60 mld zł).

Pogorszenie wyniku w grupie 3 jest przede wszystkim skutkiem spadku przychodów z tytułu składki przypisanej brutto, związanego z niższą sprzedażą produktów z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym i koncentrowania się na sprzedaży produktów o charakterze ochronnym i ochronno-oszczędnościowym. Powyższe związane jest m.in. ze zmianą strategii sprzedaży zakładów ubezpieczeń, jak również spadkiem sprzedaży na skutek pandemii koronawirusa. Pogorszenie to jest również związane ze zmniejszeniem przychodów z portfela umów aktywnych na skutek wykupów oraz znacznych spadków na giełdach szczególnie w I kwartale 2020 roku (część przychodów jest uzależniona od poziomu aktywów UFK).

W strukturze wyniku technicznego działu ubezpieczeń na życie udział grupy 5 wyniósł 66,65%, grupy 1 – 22,06%, zaś udział grupy 3 – 10,27%.

Wykres 13. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu I w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł)

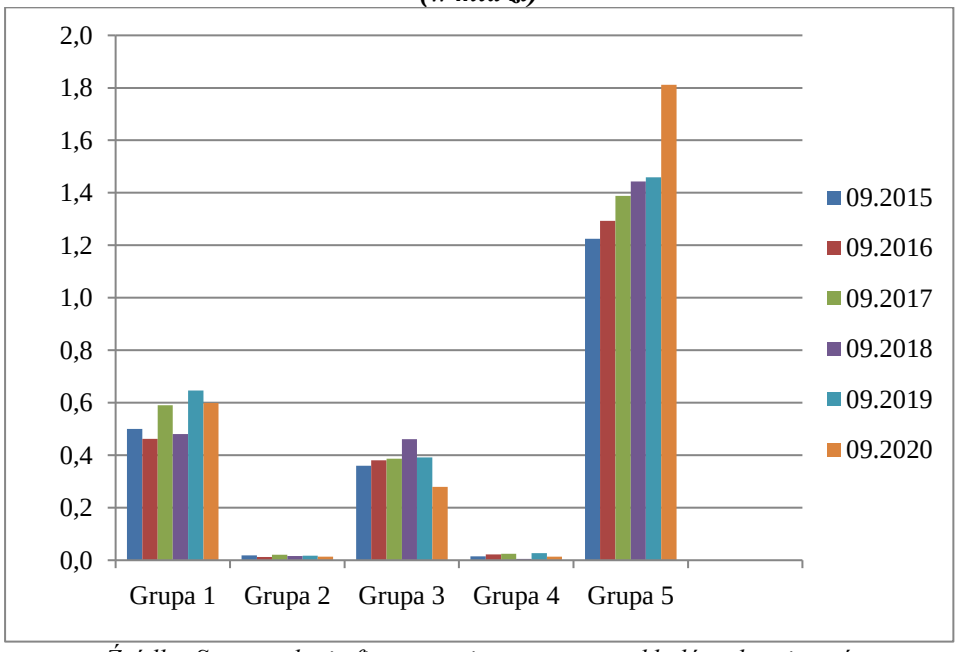

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Zakłady ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych

W III kwartałach 2020 roku w dziale II nastąpił wzrost zysku technicznego o 11,47% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku.

W dziale II nastąpił wzrost wyniku technicznego o 11,47%

Biorąc pod uwagę wyniki w poszczególnych grupach ubezpieczeń, największa poprawa wyniku technicznego działu II nastąpiła w grupie 3 (AC komunikacyjne) – o 0,22 mld zł (223,84 mln zł), tj. 66,04% (z 0,34 mld zł do 0,56 mld zł). Poprawa wyniku dotyczyła również reasekuracji czynnej - o 0,12 mld zł (115,84 mln zł),tj. 162,08% (z 0,07 mld zł do 0,19 mld zł).

Na zwiększenie zysku technicznego w grupie 3 wpływ miał głównie wzrost składki zarobionej na udziale własnym za sprawą ujemnej zmiany stanu rezerwy składek i na ryzyko niewygasłe brutto (-100,02 mln zł) w porównaniu do analogicznego

okresu ubiegłego roku (132,13 mln zł). Dodatkowo na poprawę wyniku technicznego w przedmiotowej grupie wpływ miał spadek o 55,85 mln zł odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto, jak również niższa wartość zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto. Korzystne zmiany po stronie szkodowej są wynikiem niższej częstości szkód na skutek ograniczonego ruchu pojazdów w związku z obostrzeniami epidemiologicznymi.

Na poprawę wyniku reasekuracji czynnej wpływ miały wzrost składki zarobionej netto przy porównywalnym poziomie odszkodowań i świadczeń.

Największe spadki wyniku technicznego odnotowano w grupie 9 (ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych, jeżeli nie zostały ujęte w grupie 3 - 7) – o 0,12 mld zł (121,82 mln zł), tj. o 59,32% (z 0,21 mld zł do 0,08 mld zł), w grupie 16 (ubezpieczenia ryzyk finansowych) – o 0,04 mld zł (42,67 mln zł), tj. o 64,25% (z 0,07 mld zł do 0,02 mld zł) oraz w grupie 10 (OC komunikacyjne) – o 0,04 mld zł (41,80 mln zł), tj. o 5,68% (z 0,74 mld zł do 0,69 mld zł).

Przyczyną pogorszenia wyniku w grupie 9 był istotny wzrost odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto, który był efektem wyższej liczby szkód o charakterze masowym spowodowanych przez zjawiska atmosferyczne, w tym wiosenne przymrozki oraz nawalne opady deszczu i gradu.

Spadek wyniku w grupie 16 spowodowany był przede wszystkim wzrostem szkodowości portfela na skutek wzrostu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na niewypłacone odszkodowania i świadczenia przy jednoczesnym spadku wartości składki przypisanej brutto.

Gorszy wynik techniczny grupy 10 jest głównie rezultatem spadku nowej sprzedaży ubezpieczeń OC komunikacyjnego, wzrostu rezerw zawiązanych w walutach obcych (wzrost kursu euro), spadku cen instrumentów finansowych stanowiących lokaty uwzględniane w wyliczeniu rezerwy na skapitalizowaną wartość rent oraz odpisów na należności z tyt. ubezpieczeń bezpośrednich.

W strukturze wyniku technicznego w dziale II największy udział miała grupa 10 (OC komunikacyjne) – 31,93% (w III kwartałach 2019 r. – 35,96%), grupa 3 (AC komunikacyjne) – 25,87% (w III kwartałach 2019 r. – 16,55%), oraz grupa 1 (ubezpieczenia wypadku) – 17,92% (w III kwartach 2019 r. – 17,45%).

Wykres 14. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu II w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł)

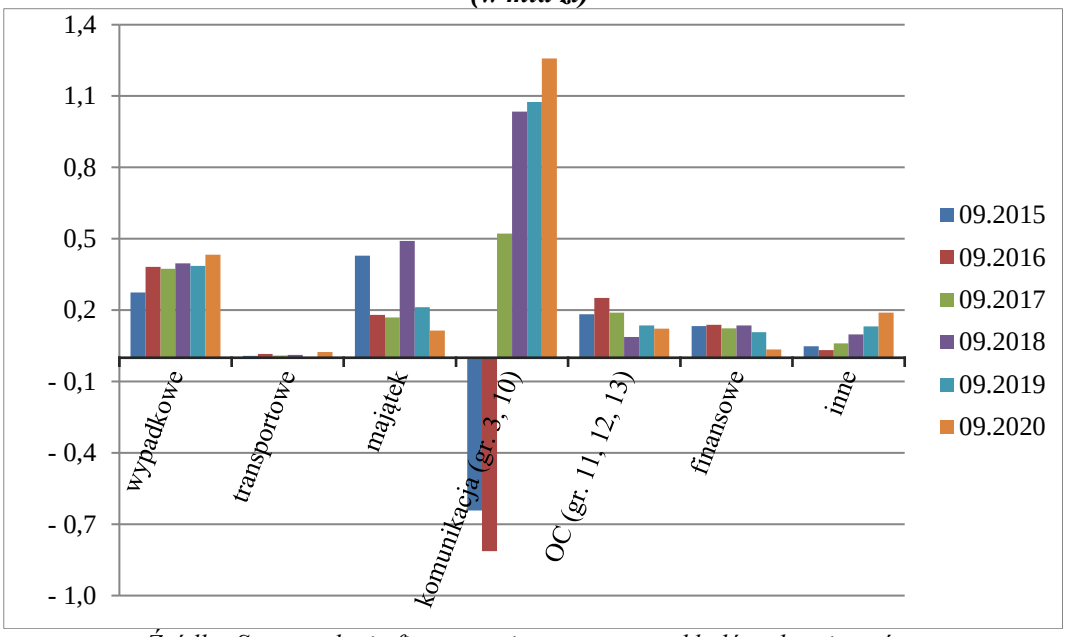

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.3.2. Wynik finansowy netto

Wynik finansowy sektora ubezpieczeń spadł o 13,0%

W okresie III kwartałów 2020 r. wynik finansowy netto sektora ubezpieczeń wyniósł 5,21 mld zł i spadł o 13,0%, tj. o 0,78 mld zł (o 778,88 mln zł) w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku, na co wpływ miał spadek w dziale II, gdyż dział I odnotował wzrost wyniku finansowego.

- Wynik finansowy netto działu I wyniósł 2,18 mld zł i w porównaniu z III kwartałami 2019 r. wzrósł o 5,54%, tj. o 0,11 mld zł (o 114,16 mln zł).
- Wynik finansowy netto działu II osiągnął wartość 3,04 mld zł i w odniesieniu do III kwartałów 2019 r. spadł o 22,72%, tj. o 0,89 mld zł (o 893,04 mln zł).

Wykres 15. Wynik finansowy netto w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł)

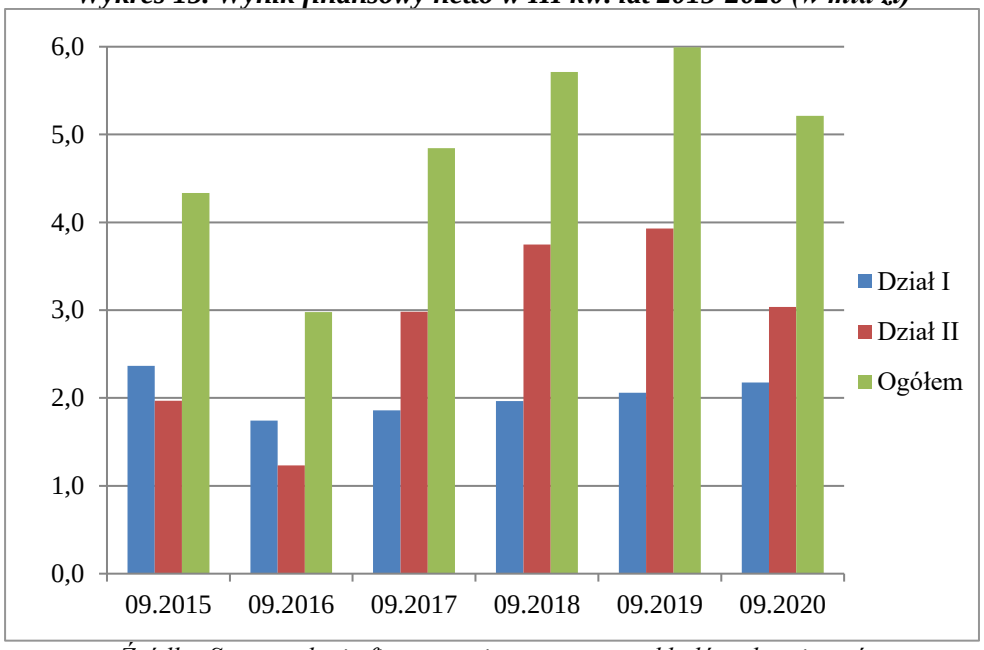

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Na wynik finansowy sektora ubezpieczeniowego w dużym stopniu wpływ miały dochody z działalności inwestycyjnej. Wynikało to ze spadku wyniku z działalności lokacyjnej PZU SA o 1 204,68 mln zł na skutek dokonania w I półroczu 2020 r. odpisów aktualizujących wartość lokat w Alior Banku oraz Banku Pekao (utrata wartości) w łącznej kwocie 1 103 mln zł (przy wzroście zysku technicznego o 65,55 mln zł).

■ Wskaźniki rentowności

Wskaźniki rentowności obrazują relacje zachodzące pomiędzy wynikami finansowymi zakładu ubezpieczeń w odniesieniu do różnych kategorii ekonomicznych, mają więc za zadanie ocenę zysku osiągniętego z poniesionych nakładów. Wskaźniki rentowności określają wielkość wyniku finansowego (brutto lub netto) przypadającą na jednostkę zaangażowanych w zakładzie ubezpieczeń kapitałów własnych, aktywów ogółem, czy składki przypisanej brutto. W przypadku odnotowanego zysku określają stopę zwrotu ze środków będących w dyspozycji zakładu ubezpieczeń, bądź z działalności ubezpieczeniowej.

Tabela 3. Kształtowanie się wybranych wskaźników rentowności w III kw. 2020 r.

Nazwa wskaźnika[4]	Ogółem	Dział I	Dział II
Ujęcie za 6 miesięcy			
Wskaźnik rentowności sprzedaży (ROS)	11,21%	14,13%	9,76%
Wskaźnik rentowności kapitałów własnych (ROE)	12,22%	18,08%	9,92%
Wskaźnik rentowności aktywów (ROA)	2,65%	2,33%	2,94%
Ujęcie za ostatnie 12 miesięcy			
Wskaźnik rentowności sprzedaży (ROS)	10,17%	15,61%	7,21%
Wskaźnik rentowności kapitałów własnych (ROE)	16,19%	28,16%	10,85%
Wskaźnik rentowności aktywów (ROA)	3,31%	3,44%	3,05%

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

[4] Rentowność sprzedaży (ROS) - wskaźnik informuje o udziale wyniku finansowego netto w wartości składki przypisanej brutto.
Rentowność kapitałów własnych (ROE) - wskaźnik będący relacją wyniku finansowego netto do średniej wartości kapitałów własnych.
Rentowność aktywów (ROA) - wskaźnik stanowi relację wyniku finansowego netto do średniej wartości aktywów.

3. Bilans zakładów ubezpieczeń

3.1. Aktywa zakładów ubezpieczeń

Aktywa zakładów ubezpieczeń ogółem wyniosły prawie 200 mld zł

Wartość aktywów zakładów ubezpieczeń na koniec III kwartałów 2020 roku wyniosła 199,62 mld zł, w tym w dziale I: 93,30 mld zł, a w dziale II: 106,32 mld zł.
W badanym okresie w stosunku do roku poprzedniego niewielki wzrost aktywów odnotowano jedynie w zakładach działu II (o 6,23%).

Wykres 16. Suma bilansowa w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł)

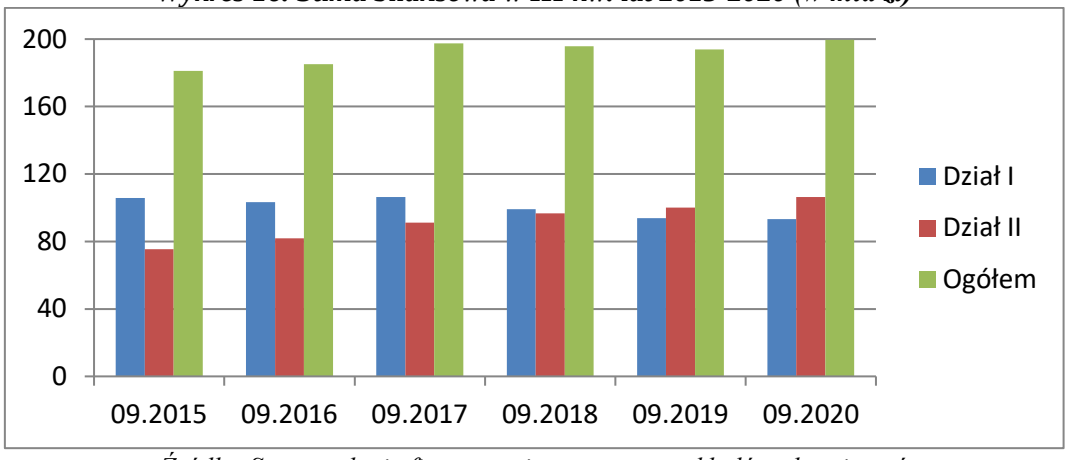

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Główną pozycję aktywów zakładów ubezpieczeń stanowiły lokaty

Główną pozycją aktywów zakładów ubezpieczeń są lokaty (pozycja B aktywów), stanowiące 63,56% sumy bilansowej łącznie.

Tabela 4. Aktywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w III kw. 2019 i 2020 r.

Wyszczególnienie	06.2019	06.2020	Zmiana w%	Zmiana w mld zł	Udział w dziale
Dział I	**93,81**	**93,30**	**-0,54 %**	**-0,50**	**100,00 %**
wartości niematerialne i prawne	0,49	0,52	5,11 %	0,03	0,55 %
lokaty B	40,33	42,26	4,77 %	1,93	45,29 %
lokaty C	49,05	46,14	-5,94 %	-2,91	49,45 %
należności	0,73	0,80	9,34 %	0,07	0,85 %
inne składniki aktywów	0,44	0,88	100,54 %	0,44	0,95 %
rozliczenia międzyokresowe	2,75	2,70	-1,94 %	-0,05	2,89 %
Dział II	**100,09**	**106,32**	**6,23 %**	**6,23**	**100,00 %**
wartości niematerialne i prawne	1,17	1,16	-0,39 %	0,00	1,10 %
lokaty B	79,48	84,62	6,48 %	5,15	79,59 %
należności	9,08	9,82	8,15 %	0,74	9,23 %
inne składniki aktywów	0,77	1,56	102,60 %	0,79	1,46 %
rozliczenia międzyokresowe	9,59	9,16	-4,55 %	-0,44	8,61 %

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

3.1.1. Lokaty zakładów ubezpieczeń

Lokaty bilansowe zakładów ubezpieczeń (z poz. B i C) na koniec III kwartałów 2020 r. wyniosły 173,02 mld zł.

Wartość lokat z pozycji B aktywów zakładów ubezpieczeń w III kwartałach 2020 r. wyniosła 126,88 mld zł. Główną pozycję w strukturze lokat stanowiły dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu (66,95%), lokaty w jednostkach podporządkowanych (15,60%) oraz lokaty z tytułu udziałów, akcji oraz innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych (12,83%).

Odrębnie przedstawione zostały aktywa netto na rachunek i ryzyko ubezpieczającego (lokaty C bilansu) w dziale I.

■ **Zakłady ubezpieczeń na życie**

Lokaty z pozycji B aktywów

Na koniec III kwartałów 2020 r. lokaty z pozycji B aktywów działu I wynosiły 42,26 mld zł, a ich udział w strukturze aktywów zakładów ubezpieczeń działu I wyniósł 45,29%. Największy udział w lokatach pozycji B działu I stanowiły dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu (72,51%) oraz udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych (15,24%).

Wykres 17. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu I w III kw. lat 2015-2020

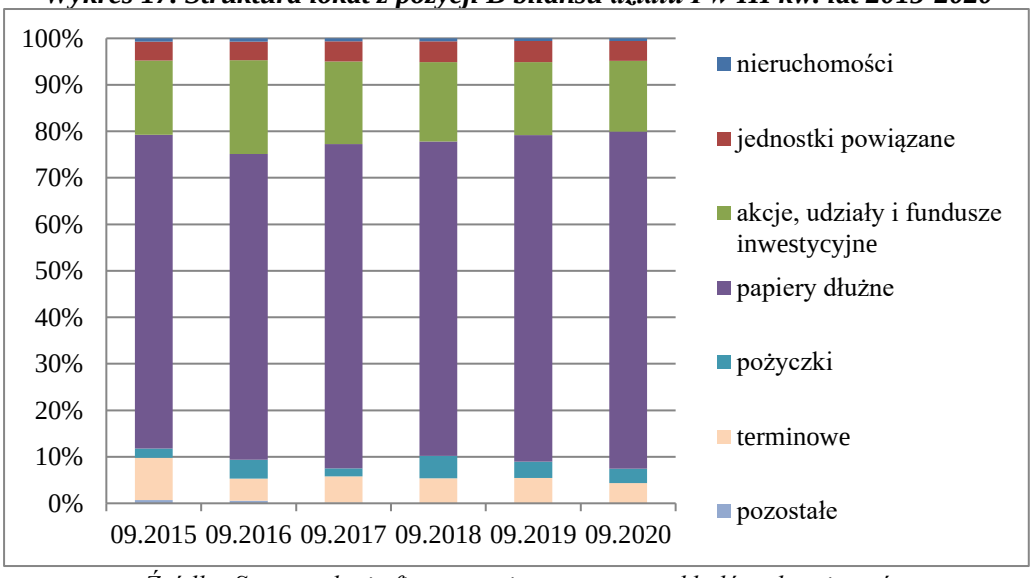

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Lokaty z pozycji C aktywów

Na koniec III kwartałów 2020 r. aktywa netto na rachunek i ryzyko ubezpieczającego (lokaty C bilansu) wynosiły 46,14 mld zł, a ich udział w strukturze aktywów zakładów ubezpieczeń działu I wyniósł 49,45% (52,20% lokat działu I).

■ Zakłady pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

Wartość lokat z pozycji B aktywów na dzień 30 września 2020 r. wyniosła 84,62 mld zł, a ich udział w strukturze aktywów zakładów ubezpieczeń działu II wyniósł 79,59%.

Największy udział w lokatach pozycji B aktywów stanowiły dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu (64,17%), lokaty w jednostkach podporządkowanych (21,26%) oraz udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych (11,62%).

Wykres 18. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu II w III kw. lat 2015-2020

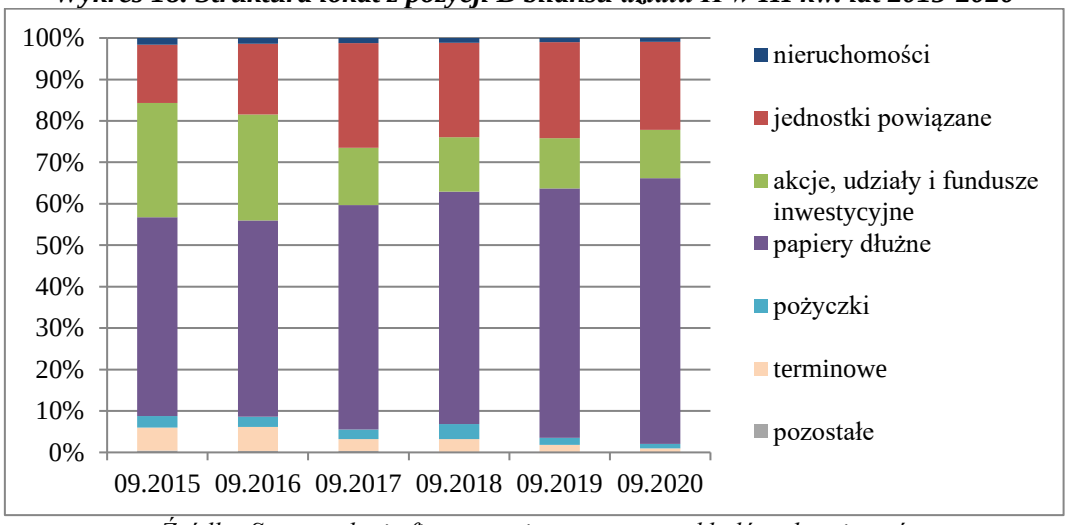

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

3.2. Pasywa zakładów ubezpieczeń

Główną pozycję pasywów zakładów ubezpieczeń stanowią rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe przeznaczone na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia oraz kapitały własne. Udział rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym w sumie bilansowej na koniec III kwartałów 2020 r. wyniósł 67,01%, przy czym w dziale I osiągnął poziom 81,18%, a w dziale II 54,58%.

Główną pozycję pasywów zakładów ubezpieczeń stanowiły rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto oraz kapitały własne

Tabela 5. Pasywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w III kw. 2019 i 2020 r.

Wyszczególnienie	09.2019	09.2020	Zmiana w%	Zmiana w mld zł	Udział w dziale
Dział I	**93,81**	**93,30**	**-0,54 %**	**-0,50**	**100,00 %**
kapitały własne	11,45	12,61	10,11 %	1,16	13,51 %
zobowiązania podporządkowane	0,03	0,04	4,29 %	0,00	0,04 %
rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym	78,67	75,74	-3,72%	-2,93	81,18 %
oszacowane regresy i odzyski	0,00	0,00	-	0,00	0,00 %
pozostałe rezerwy	1,30	1,23	-5,50 %	-0,07	1,32 %
zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	0,13	0,14	5,48 %	0,01	0,15 %
pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	1,78	3,17	77,41 %	1,38	3,39 %
rozliczenia międzyokresowe	0,44	0,39	-11,21 %	-0,05	0,42 %
Dział II	**100,09**	**106,32**	**6,23 %**	**6,23**	**100,00 %**
kapitały własne	28,53	32,71	14,65 %	4,18	30,77 %
zobowiązania podporządkowane	3,25	3,25	0,10 %	0,00	3,06 %
rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym	56,13	58,03	3,39 %	1,90	54,58 %
oszacowane regresy i odzyski	0,42	0,39	-7,02 %	-0,03	0,37 %
pozostałe rezerwy	1,75	1,85	5,87 %	0,10	1,74 %
zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	0,56	1,01	82,16 %	0,46	0,95 %
pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	6,53	6,75	3,41 %	0,22	6,35 %
rozliczenia międzyokresowe	3,77	3,11	-17,52 %	-0,66	2,93 %

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

3.2.1. Kapitały własne zakładów ubezpieczeń

Drugą, co do wielkości pozycją w strukturze pasywów były kapitały własne, które na koniec III kwartałów 2020 r. wyniosły 45,32 mld zł. Ich udział w pasywach wyniósł 22,70% (w dziale I – 13,51%, a w dziale II – 30,77%).

Wartość kapitałów własnych ogółem wyniosła ponad 45 mld zł

- Wartość kapitałów własnych zakładów ubezpieczeń na życie na koniec III kwartałów 2020 r. wyniosła 12,61 mld zł.
- Wartość kapitałów własnych zakładów pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych na koniec badanego okresu wyniosła 32,71 mld zł.

Wykres 19. Kapitały własne zakładów ubezpieczeń w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł)

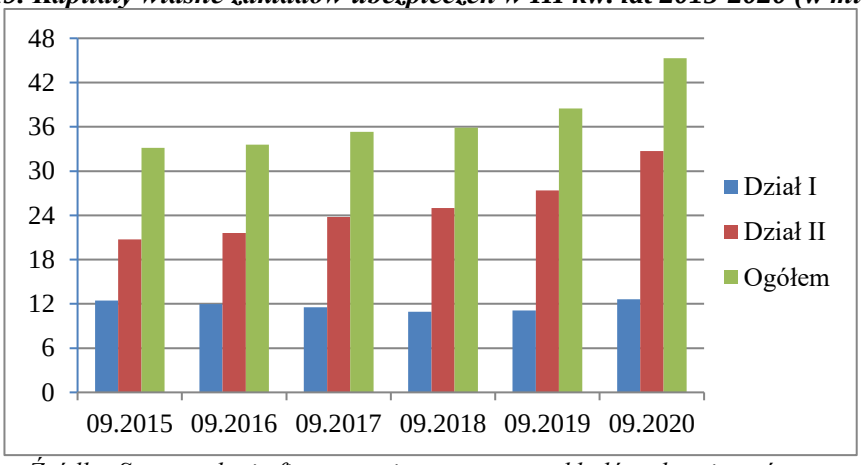

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Kapitał podstawowy zakładów ubezpieczeń na dzień 30 września 2020 r. stanowił 13,80% kapitałów własnych. Wynosił on w Dziale I – 2,89 mld zł, a w Dziale II – 3,37 mld zł.

W ciągu III kwartałów 2020 roku cztery zakłady ubezpieczeń zwiększyły swój kapitał podstawowy, o łączną kwotę 38,25 mln zł. Wysokość kapitału podstawowego wszystkich zakładów wynosi 6,25 mld zł.

■ Bezpośrednie inwestycje zagraniczne

W bezpośrednich inwestycjach zagranicznych dominował kapitał austriacki

Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń na koniec III kwartałów 2020 r. wyniosła 3,96 mld zł (1,71 mld zł w przypadku zakładów ubezpieczeń działu I oraz 2,25 mld zł w przypadku zakładów ubezpieczeń działu II), co stanowiło 63,41% łącznych kapitałów podstawowych sektora ubezpieczeń (odpowiednio: 59,37% w dziale I oraz 66,87% w dziale II).

Zagraniczni akcjonariusze posiadają inwestycje w kapitałach 39 krajowych zakładów ubezpieczeń, przy czym zajmują dominującą pozycję (powyżej 51% kapitału) w przypadku 37 krajowych zakładów ubezpieczeń (17 w dziale I oraz 20 w dziale II).

Ze względu na pochodzenie kapitału zagranicznego, wśród inwestorów z 13 krajów dominował kapitał austriacki (inwestycje w 9 zakładach ubezpieczeń o łącznej wartości 1,47 mld zł, co stanowiło 36,98% wartości inwestycji zagranicznych). Na drugim miejscu uplasował się kapitał holenderski, który zainwestował kwotę 0,74 mld zł w 6 zakładach ubezpieczeń, co stanowiło 18,75% wartości inwestycji zagranicznych. Na kolejnych pozycjach ze znacznym udziałem w inwestycjach zagranicznych znalazł się kapitał francuski (inwestycje w 4 zakładach wynoszące 0,67 mld zł – 16,85%) oraz niemiecki (inwestycje w 9 zakładach wynoszące 0,57 mld zł – 14,44%).

Inwestorzy z trzech krajów zaangażowani w dziesięciu zakładach ubezpieczeń uzyskali ponad 82,0% udziału wszystkich inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń działu I. Był to kapitał holenderski (28,39%), francuski (28,14%) i austriacki (25,92%). W dziale II inwestorzy z dwóch krajów (inwestycje w jedenastu zakładach ubezpieczeń) uzyskali ponad 65,00% udziału inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym. Był to kapitał austriacki (45,39%) i niemiecki (20,23%).

Wykres 20. Udział inwestorów zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń wg stanu na 30 września 2020 r.

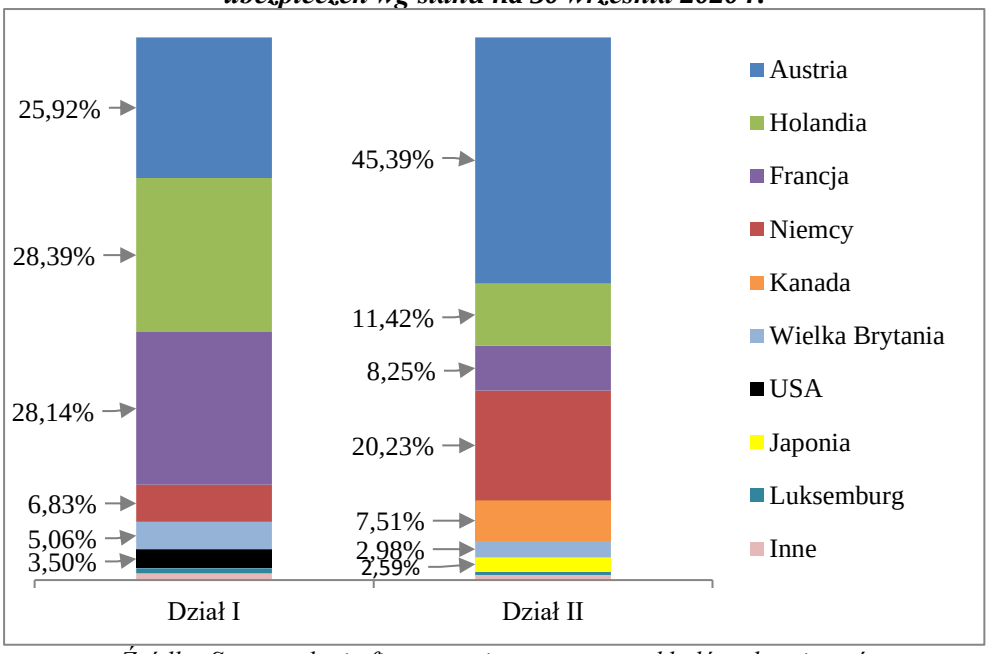

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

3.2.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto

Na dzień 30 września 2020 r. wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto dla celów rachunkowości zakładów ubezpieczeń wyniosła 148,40 mld zł.

■ Zakłady ubezpieczeń na życie

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto zakładów ubezpieczeń na życie na koniec III kwartałów 2020 r. wyniosła 76,00 mld zł.

W dziale I najwyższy udział w strukturze rezerw posiadała rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający

Na dzień 30 września 2020 r. w strukturze rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zakładów ubezpieczeń działu I dominującą pozycję zajmowały rezerwy ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający oraz rezerwy ubezpieczeń na życie, wynoszące odpowiednio 60,66% oraz 34,23% rezerw.

Wykres 21. Struktura rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu I w III kw. lat 2015-2020

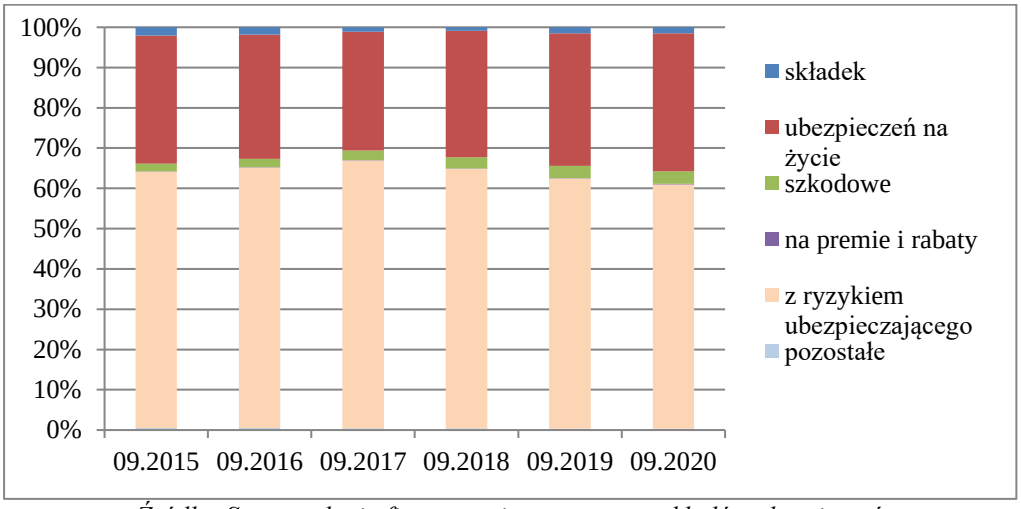

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Zakłady ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych

W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto na koniec III kwartałów 2020 r. wyniosła 72,40 mld zł.

W dziale II najwyższy udział w strukturze rezerw posiadała rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

W strukturze rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu II, na dzień 30 września 2020 r. dominującą pozycję zajmowały rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia (rezerwy szkodowe) oraz rezerwa składek łącznie z rezerwą na pokrycie ryzyka niewygasłego, wynoszące odpowiednio 59,64% oraz 38,57%.

Wykres 22. Struktura rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu II w III kw. lat 2015-2020

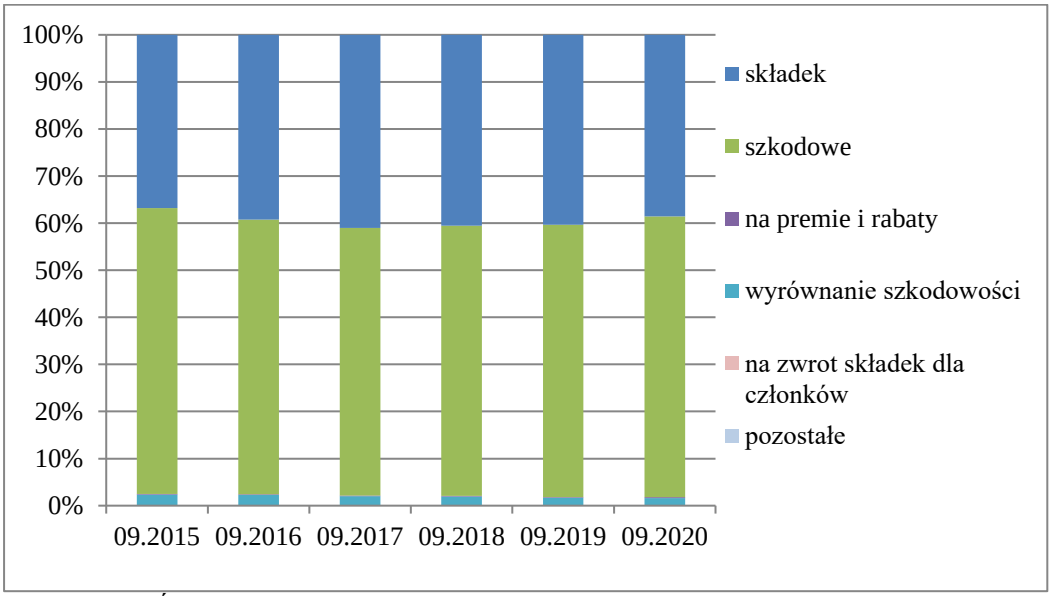

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

4. Wypłacalność zakładów ubezpieczeń

Krajowe zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji zobowiązane są posiadać odpowiednie środki własne na pokrycie dwóch wymogów kapitałowych, tj.:

- dopuszczone środki własne (DŚW) na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (ang. *Solvency Capital Requirement* – SCR) oraz
- dopuszczone podstawowe środki własne (DPŚW) na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (ang. *Minimum Capital Requirement* – MCR).

Zakłady ubezpieczeń wg stanu na 30 września 2020 r. nie zastosowały korekty dopasowującej oraz korekty z tytułu zmienności do odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, a także środków przejściowych dotyczących stóp procentowych wolnych od ryzyka oraz dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Mając na uwadze, iż wartość minimalnego wymogu kapitałowego nie może być niższa niż określona kwotowo wielkość nieprzekraczalnego dolnego progu minimalnego wymogu kapitałowego (AMCR), dla niektórych zakładów ubezpieczeń wartość minimalnego wymogu MCR może być wyższa niż wartość kapitałowego wymogu wypłacalności SCR.

Wymóg posiadania pokrycia wymogów kapitałowych nie dotyczy **TUW REJENT-LIFE**, który na mocy art. 480 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej funkcjonuje jako małe towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych, a zatem zgodnie z art. 109 ust. 5 tejże ustawy nie mają do niego zastosowania przepisy ustawy dotyczące kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego. Biorąc pod uwagę powyższe, nie uwzględniono Towarzystwa w zestawieniach dotyczących pokrycia wymogów kapitałowych.

Na dzień 30 września 2020 r. wskaźniki wypłacalności większości zakładów ubezpieczeń i reasekuracji pozostawały na wysokim, bezpiecznym poziomie.

4.1. Struktura środków własnych

Zgodnie z art. 240 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, środki własne zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji stanowią sumę podstawowych środków własnych oraz uzupełniających środków własnych. Środki własne krajowych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji składają się wyłącznie z podstawowych środków własnych. Uwzględniając cechy jakościowe określone w art. 245 ust. 2 ww. ustawy, środki własne kwalifikowane są do trzech kategorii, przy czym kategoria 1 to środki własne o najwyższej jakości.

■ **Zakłady ubezpieczeń na życie**

W strukturze dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) w dziale I dominują podstawowe środki własne kategorii 1 – nieograniczone, które według stanu na 30 września 2020 r. stanowiły 99,68% łącznych dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR.

W 19 zakładach ubezpieczeń działu I środki własne kategorii 1 – nieograniczone – stanowiły 100%.

■ **Zakłady pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych**

W strukturze dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) w dziale II najwyższy udział mają podstawowe środki własne kategorii 1 – nieograniczone, które według stanu na 30 września 2020 r. stanowiły 91,58% łącznych dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR.

W 15 zakładach ubezpieczeń działu II dopuszczone środki własne na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) były w 100% podstawowymi środkami własnymi kategorii 1 – nieograniczonymi.

Podstawowe środki własne kategorii 2 występowały w 13 zakładach ubezpieczeń działu II i stanowiły 8,21% sumy dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR. Składały się na nie wyłącznie zobowiązania podporządkowane.

4.2. Struktura ryzyka według kapitałowego wymogu wypłacalności

Wszystkie zakłady ubezpieczeń wyznaczyły kapitałowy wymóg wypłacalności na dzień 30 września 2020 r. za pomocą formuły standardowej. Zakłady ubezpieczeń nie stosowały parametrów specyficznych. Poniżej przedstawiono informację o strukturze kapitałowego wymogu wypłacalności w podziale na główne moduły i podmoduły ryzyka.

■ **Zakłady ubezpieczeń na życie**

Dla działu I największy wpływ na wielkość kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) wyznaczonego formułą standardową miały następujące moduły ryzyka[5]:

- ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie stanowiące 84,42% (spadek w stosunku do stanu na dzień 30 września 2019 r. o 3,37 pkt proc.),
- ryzyko rynkowe stanowiące 38,24% (wzrost w stosunku do stanu na dzień 30 września 2019 r. o 2,94 pkt proc.).

[5] Ostateczna wartość wymogu SCR jest mniejsza niż suma wymogów kapitałowych dla poszczególnych modułów ryzyka ze względu na efekt dywersyfikacji pomiędzy modułami ryzyka oraz ze względu na dostosowanie z tytułu zdolności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i odroczonego podatku dochodowego do pokrywania strat.

Na dzień 30 września 2020 r. w ramach modułu ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie zakładów ubezpieczeń działu I największy udział miały następujące podmoduły ryzyka:

- ryzyko związane z rezygnacjami z umów (63,73%),
- ryzyko śmiertelności (30,09%),
- ryzyko wydatków w ubezpieczeniach na życie (17,27%),
- ryzyko katastroficzne w ubezpieczeniach na życie (14,34%).

W strukturze modułu ryzyka rynkowego działu I głównymi podmodułami były:

- ryzyko koncentracji aktywów (55,97%),
- ryzyko cen akcji (37,36%),
- ryzyko stopy procentowej (29,94%),
- ryzyko spreadu kredytowego (20,86%).

Należy zwrócić uwagę, iż niektóre zakłady ubezpieczeń w dziale I przy obliczaniu wymogu SCR nie uwzględniły każdego z aktywów bazowych przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania i innych inwestycji w formie funduszy (nie stosowały metody opartej na ocenie ze względu na pierwotne ryzyko). Zakłady ubezpieczeń, które nie zastosowały metody opartej na ocenie ze względu na pierwotne ryzyko uwzględniły całą wartość funduszy jako akcje typu 2 w ryzyku cen akcji.

Wykres 23. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu I wg stanu na 30 września 2020 r.

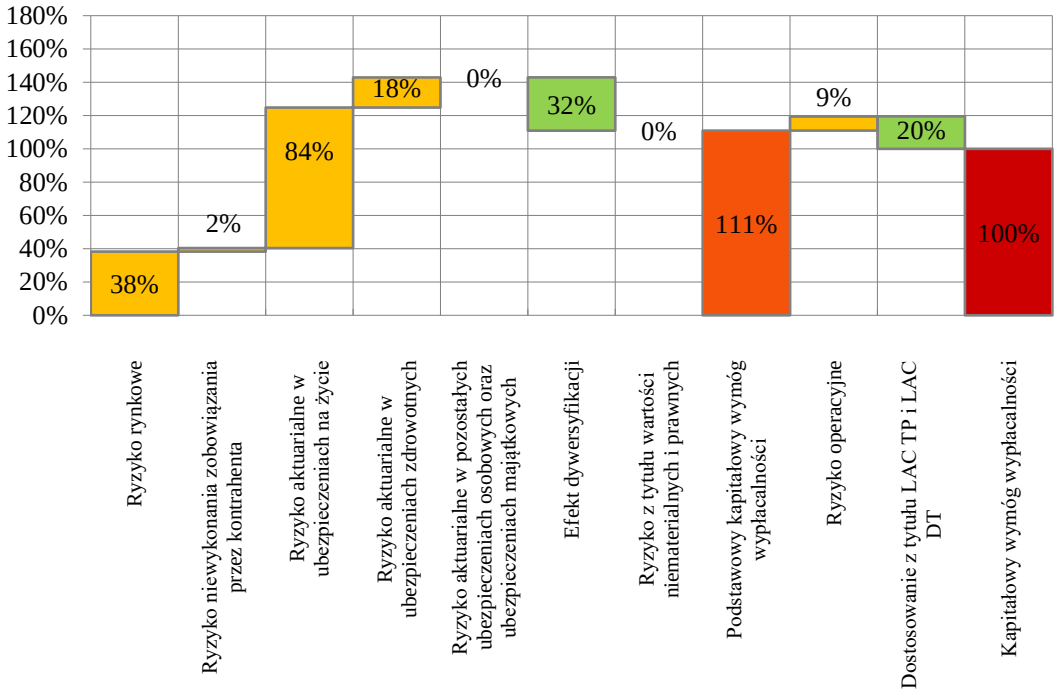

Źródło: Informacje ilościowe przekazane na żądanie organu nadzoru

■ Zakłady pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

Dla działu II największy wpływ na wielkość kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) wyznaczonego formułą standardową na dzień 30 września 2020 r. miały następujące moduły ryzyka:

- ryzyko aktuarialne w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych stanowiące 69,35% (wzrost w stosunku do stanu na dzień 30 września 2019 r. o 7,26 pkt proc.),
- ryzyko rynkowe stanowiące 49,08% (spadek w stosunku do stanu na dzień 30 września 2019 r. o 5,63 pkt proc.).

W ramach modułu ryzyka aktuarialnego w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych zakładów ubezpieczeń działu II największy udział miały poniższe podmoduły ryzyka:

- ryzyko składki i rezerw (90,74%),
- ryzyko katastroficzne (21,38%).

W strukturze modułu ryzyka rynkowego działu II głównymi podmodułami były:

- ryzyko cen akcji (57,81%),
- ryzyko koncentracji aktywów (35,75%),
- ryzyko spreadu kredytowego (18,02%),
- ryzyko walutowe (14,08%).

Wysoki udział ryzyka cen akcji i ryzyka koncentracji aktywów w dziale II wynikał przede wszystkim z posiadania przez zakłady ubezpieczeń udziałów kapitałowych w innych zakładach ubezpieczeń i instytucjach finansowych.

Wykres 24. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu II wg stanu na 30 września 2020 r.

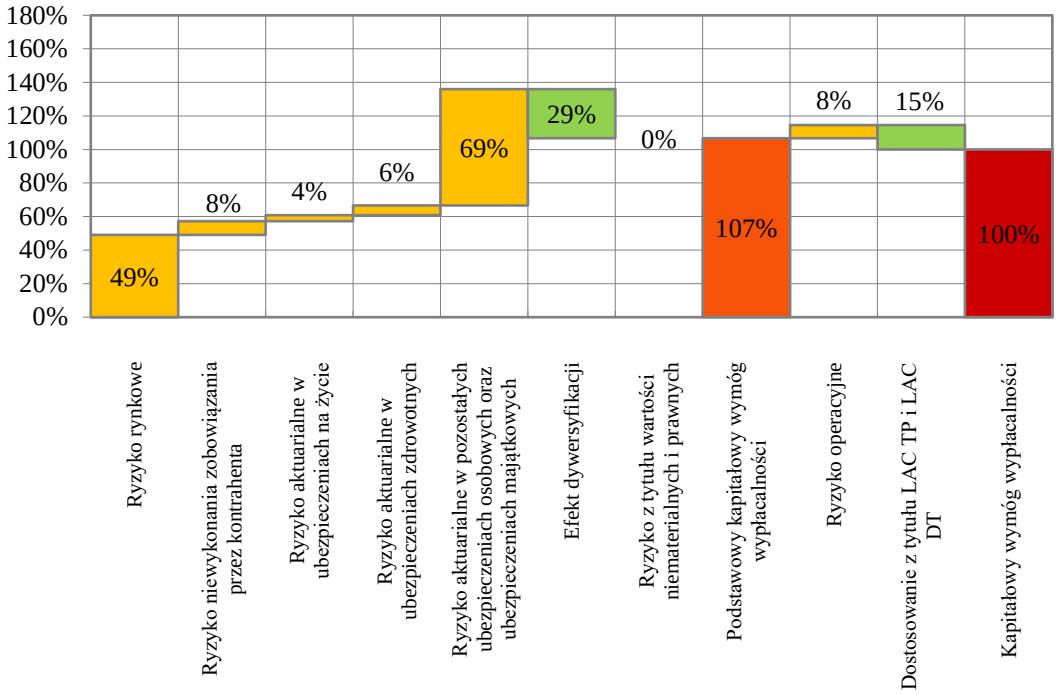

Źródło: Informacje ilościowe przekazane na żądanie organu nadzoru

4.3. Wskaźniki wypłacalności

■ Wskaźniki wypłacalności w skali sektora

Wskaźniki wypłacalności sektora na poziomie: 696,10% (MCR), 257,13% (SCR)

Wskaźniki wypłacalności odnoszące się do minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) oraz kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) w skali całego sektora ubezpieczeń według stanu na dzień 30 września 2020 r. kształtują się na poziomie: 696,10% w przypadku minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) oraz 257,13% w przypadku kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR). W stosunku do stanu na dzień 30 września 2019 r. oba wskaźniki wypłacalności zwiększyły się: wskaźnik odnoszący się do SCR o 20 pkt proc., zaś wskaźnik odnoszący się do MCR o 29 pkt proc.

Główną przyczyną wzrostu ww. wskaźników jest stanowisko Przewodniczącego KNF w sprawie dywidendy z dnia 26 marca 2020 r., zgodnie z którym organ nadzoru oczekuje, biorąc pod uwagę sytuację związaną z epidemią oraz możliwe negatywne konsekwencje gospodarcze, że zakłady ubezpieczeń zatrzymają całość wypracowanego w poprzednich latach zysku. Wskazane jest także niepodejmowanie przez zakłady, bez uzgodnienia z nadzorem, innych działań, w szczególności pozostających poza zakresem bieżącej działalności biznesowej i operacyjnej, mogących skutkować osłabieniem bazy kapitałowej.

Tabela 6. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń

Pozycja	Dział I			Dział II			Ogółem		
	09.2018	**09.2019**	**09.2020**	**09.2018**	**09.2019**	**09.2020**	**09.2018**	**09.2019**	**09.2020**
Wskaźnik wypłacalności (SCR)	341%	311%	305%	247%	206%	234%	276%	237%	257%
Wskaźnik wypłacalności (MCR)	966%	878%	833%	694%	573%	626%	782%	667%	696%

Źródło: Dane i informacje do celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) – Kwartalne formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe

Współczynnik wypłacalności wyznaczony, jako stosunek odpowiednich dopuszczonych środków własnych ponad wymóg kapitałowy [6] na dzień 30 września 2020 r. wyniósł dla działu I – 303,08%, dla działu II – 233,55%.

[6] Wymóg kapitałowy odpowiada sumie po poszczególnych zakładach ubezpieczeń wyższej z wartości: kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR) oraz minimalny wymóg kapitałowy (MCR).

Spis tabel

Tabela 1. Zakłady ubezpieczeń działu I o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w III kw. 2019 i 2020 r. 7

Tabela 2. Zakłady ubezpieczeń działu II o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w III kw. 2019 i 2020 r. 10

Tabela 3. Kształtowanie się wybranych wskaźników rentowności w III kw. 2020 r. 24

Tabela 4. Aktywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w III kw. 2019 i 2020 r. 25

Tabela 5. Pasywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w III kw. 2019 i 2020 r. 28

Tabela 6. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń 37

Spis wykresów

Wykres 1. Składka przypisana brutto w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł)..... 6

Wykres 2. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu I w III kw. lat 2015-2020 8

Wykres 3. Dynamika składki przypisanej brutto w poszczególnych grupach działu II w III kw. 2019 i 2020 r. 10

Wykres 4. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu II w III kw. lat 2015-2020 11

Wykres 5. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w III kw. lat 2015-2020..... 12

Wykres 6. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według grup ubezpieczeń działu I w III kw. lat 2015-2020..... 13

Wykres 7. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według typów ubezpieczeń działu II w III kw. lat 2015-2020..... 14

Wykres 8. Kształtowanie się wskaźnika szkodowości na udziale własnym w poszczególnych grupach działu II w III kw. 2019 i 2020 r. 15

Wykres 9. Koszty działalności ubezpieczeniowej w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł) 16

Wykres 10. Kształtowanie się wskaźnika kosztów akwizycji w III kw. lat 2015-2020 17

Wykres 11. Kształtowanie się wskaźnika kosztów administracyjnych w III kw. lat 2015-2020.. 18

Wykres 12. Wynik techniczny w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł) 19

Wykres 13. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu I w III kw. lat 2015-2020 20

Wykres 14. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu II w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł) 22

Wykres 15. Wynik finansowy netto w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł) 23

Wykres 16. Suma bilansowa w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł) 25

Wykres 17. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu I w III kw. lat 2015-2020 26

Wykres 18. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu II w III kw. lat 2015-2020 27

Wykres 19. Kapitały własne zakładów ubezpieczeń w III kw. lat 2015-2020 (w mld zł) 29

Wykres 20. Udział inwestorów zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń wg stanu na 30 września 2020 r. 30

Wykres 21. Struktura rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu I w III kw. lat 2015-2020 31

Wykres 22. Struktura rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu II w III kw. lat 2015-2020 31

Wykres 23. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu I wg stanu na 30 września 2020 r. 34

Wykres 24. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu II wg stanu na 30 września 2020 r. 36

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
ul. Piękna 20
00-549 Warszawa

tel. (48) 22 262 50 00
fax (48) 22 262 51 11
e-mail: knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl